



SU ÜRÜNLERİ YETİŞTİRİCİLERİ ÜRETİCİ MERKEZ BİRLİĞİ

8. SU ÜRÜNLERİ YETİŞTİRİCİLİĞİ ÇALIŞTAYI

26 - 29 ŞUBAT 2020
ANTALYA

Hazırlayanlar

Faruk COŞKUN – Yönetim Kurulu Başkanı

Dr. Buket YAZICIOĞLU ALTINTAS – Genel Sekreter

Ashhan BEKTAŞ – Mühendis

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	V
AÇILIŞ KONUŞMALARI	1
SUNUMLAR	14
PANEL VE DEĞERLENDİRME	15
SONUÇ VE ÖNERİLER	45
GÜNDEM	51
STANT AÇAN FİRMALAR LİSTESİ	53
SPONSOR LİSTESİ	54
FOTOĞRAFLAR	58

ÖNSÖZ

Dünya nüfusunun giderek artması ile insanın sağlıklı beslenmesi için gerekli olan hayvansal protein açığının nasıl ve nereden giderileceği hususu önemli bir konu haline gelmiştir.

Ülkemiz, su ürünleri yetiştiriciliğine uygun doğal ve yapay su kaynaklarına sahip şanslı ülkelerden birisidir. Karlı bir yatırım alanı olması ve Devletçe sağlanan teşvik ve destekler sonucu Yetiştiricilik sektörü hızlı bir gelişme izlemiş ve 2018 yılı toplam su ürünleri üretiminin %50'si bu yolla sağlanan üretim oluşturmuştur.

Sektör örgütlenerek koordineli ve daha güçlü bir yapıya kavuşturulmuş, kurulan Üretici İl Birlikleri ve Merkez Birliğimiz, sektörün hızlı gelişmesinin yanında, bu süreçte yaşanan veya yaşanabilecek sorunların belirlenmesi ve giderilmesi amacıyla çabalarını sürdürmektedir. Bu amaçla, Merkez Birliğimiz her yıl Su Ürünleri Yetiştiriciliği Çalıştayları düzenlemekte, tüm kamu, kurum ve kuruluşları, özel sektör çalışanlarıyla ve paydaşlarıyla bir araya getirmektedir.

8. Su Ürünleri Yetiştiriciliği Çalıştayı, 26 – 29 Şubat 2020 tarihlerinde 1000 kişinin üzerinde katılımcı sayısı ile Antalya da gerçekleştirilmiştir. İki gün süren çalıştaya, başta Tarım ve Orman Bakanımız Sayın Dr. Bekir Pakdemirli olmak üzere Tarım ve Orman Bakanlığı yetkilileri ile yurdun her yerinden gelen üreticiler, işletmeciler, pazarlamacılar, ilgili tüm kamu, kurum ve kuruluşları, üniversiteler, yetiştiriciliğe girdi ve destek sağlayan kuruluşlar katılmıştır. Yetiştiricilik sektörümüz ile ilgili planlama, üretim, yem, pazarlama, tüketim vb. konularda kaydedilen gelişmeleri tespit etmek, yaşanan sorunları ve çözüm önerileri geliştirmek üzere alanında uzman yabancı konuklar ve üniversitelerden akademisyenlerin; yetiştiricilik, ıslah, kapalı devre sistemleri, hastalık gibi birçok konuda sunumlarının yer aldığı oturumlar düzenlenmiştir. Su ürünleri sektörünün yaşadığı sorunlar, çözüm önerileri ve geleceğine ilişkin fikir alışverişi, görüş ve önerilerde bulunularak panelde bu hususlar görüşülüp tartışılmıştır. Bunların neticesinde, Çalıştayda alınan tavsiye kararlarına istinaden; sorun, görüş ve öneriler maddeler halinde belirlenmiştir.

Su Ürünleri Yetiştiricileri Üretici Merkez Birliği olarak, Sektörümüz için çok faydalı geçen bu Çalıştaya katıldığınız, desteklediğiniz ve yaptığınız değerli katkı, görüş ve önerileriniz için hepinize teşekkür ederim.



Faruk COŞKUN

Yönetim Kurulu Başkanı

AÇILIŞ KONUŞMALARI

Dr. Bekir PAKDEMİRLİ
Tarım ve Orman Bakanı



Sektörümüzün paydaşları, çok kıymetli yetiştiricilerimiz, değerli basın mensupları, muhterem misafirlerimiz sizleri sevgiyle, saygıyla selamlıyorum. Bu güzel günde, bu güzel Antalya ilinde bu güzel otelde eşi benzerine rastlanmamış böyle bir toplantıyı yapıyoruz.

Su ürünleri de hakikaten ülkemiz için son derece önemlidir. Sadece ülkemizin sınırlarından ülkemizin içine dönük işler yapmanın dışında bir de sahillerimizden uzağa ufka bakıp buradaki suları kullanmamız lazım. Denizi kullanmamız lazım. Bugün bir misafirimiz daha var. Benim gibi aileden bir meslektaşınız, dayım Cemali Çetin su ürünlerinde 11 sene çalışmış. Kendisi ziraat mühendisidir. O bana şunu dedi biz 200 bin tonlar olur mu diye konuşurken 70'li yıllarda şimdi 600 bin tonları konuşuyoruz. Türkiye birçok konuda olduğu gibi bu konuda da çağ atladı. Tabii hep iddialı hedefler koyuyoruz. Koymuş olduğumuz iddialı hedeflerde de 2023 için Türkiye hep dünyada ilk 10 hedefi koymuş durumdadır. Tarım sektöründe zaten ilk 10'a girmiş vaziyettedir daha iyi nasıl olur diye bakıyoruz. Ama tabii ki ilgilendiğimiz her konudaki başarı keşke su ürünlerindeki başarımız kadar olsa bu çok daha sevindirici olur. Türkiye 2023 için koymuş olduğu hedeflerinde nadiren 2023 hedeflerine daha erken varabiliyor. 2023 hedeflerine daha erkenden varan sektörlerden biri de su ürünleri yetiştiriciliğimizdir. Bakanlığımın ilk günleri,

Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürüm geldi, 2023 hedefi bu bunu da yaptık dedi. Şimdi yeni hedef koyacağız. Tamam, koyalım dedi. Herhalde %10 falan arttıracakımı bekliyordu. Dedim ki yeni hedefin 2 milyar dolar, hayırlı uğurlu olsun. Hedefi koyduğun zaman, bu konu ile ilgili çalıştığın zaman, çaba gösterdiğin zaman olabilecek işlerdir.

Ülkemiz su ürünleri yetiştiricilik üretiminde dünyada en hızlı büyüyen 3. ülkedir. Avrupa ülkeleri arasında ise 2. sıradayız. 82 ülkeye balık ihracatı yapıyoruz. Ülkemiz su ürünlerinde de net ihracatçıdır. Ama yurtdışına gittiğim zaman da şunu duyuyorum. Bizim ürünlerimizi aracı başka ülkeler pazarlıyor. Bizim burada pazarlama faaliyetlerimizi biraz daha arttırmamız gerekiyor. Bizim nihai tüketiciye varana kadar olan zincirde her noktaya müdahil olabiliyor vaziyette olmamız gerekiyor. Elbette araçlar olabilir ama asıl emeği olan üreticimizin, yetiştiricimizin buradan katma değer en fazlasını alıyor olması gerekiyor. Bugün böyle bir çalıştayda aranızda olmaktan son derece mutluyum. Çünkü ben istişareye son derece önem veriyorum. Akılların bir araya gelip toplanmasından mutlaka çok daha büyük faydalar ortaya çıkıyor. Bu büyük faydaları da bu çalıştay bitmeden her paydaşın, Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü'nün de üstümüze düşeni alıp buradan ayrılacağımızı ve kendimizi de ona göre yönlendireceğimize eminim. Buradaki hedefler tabii ki paydaşlar bir araya gelecek sinerji oluşturacak, bilgi alışverişinde bulunacağız ve özel sektörle bağı güçlendirmeyi hedefliyoruz. Çünkü biz ancak planlarız, düzenleriz, çerçeveyi çizeriz ama sizin için önemli olan şey özel sektörün burada yatırım yapma ve çalışma heveslisi olması gerekiyor. Biz de bu konuda sizleri mümkün mertebede motive edeceğiz. Gayret göstermeniz için sizleri teşvik ediyor olacağız.

2019 yılında Bakanlığımızın yaptığı aslında çok güzel işlerden bir tanesi de Tarım Orman Şurası'nı topladık. Ben herhalde 70'e yakın il dolaşım. Bazı illere 5. kez, bazı illere 10. kez, bazı illere 15. kez gitmişliğim vardır. Antalya'ya 5. defa gelişimdir. Kabaca bir hesap yaparsak iki çalışma gününden bir tanesini yollarda geçirmişimdir. Bunun aslında çok büyük bir faydasını da gördüm. Çünkü problemlere anında yerinde tespit ve yerinde müdahale konusunda, bilgi almak ve tam kaynağından almak konusunda çok büyük faydası oldu. Bu illeri dolaşırken herkes yanıma geldi. Bu kadar kişi bu konuda konuşmak için istekli ve gayretli iken biz neden Tarım Şurası'nı toplamıyoruz.

15 yıldır toplanmayan Tarım Orman Şurası'nı geçen sene topladık. Bir şey hedefledik. Milyonlarca insanın fikrini alalım, toplayalım ve bir şekilde damıtalım. İstedik ki sadece tarım ormanın paydaşları değil 83 milyonu ilgilendiren bir konuda 83 milyonunda fikrini alalım. İnternet sitesi açtık ve bu portaldan bilgileri almaya

başladık. Buradaki ana hedefimiz bundan sonra 5 yıllık tarımın iş planını oluşturmak. Çünkü ağzımızdan başlayıp midemize giden yolda herkesin önem verdiği bu konuyu herkes bir yandan konuşurken önümüzdeki 5 yılı tamamen planlayalım ama bu planda 25 yıla ışık tutsun. 5 yıl sonra tekrar Tarım Orman Şurası'nı toplayalım. Tekrar bir araya gelelim istedik. Tarımın sürdürülebilirliği, gıdanın geleceği ve ormanların yarını ve suyun istikbali için bir araya geldik. 50 bin fikir, 5 yıllık planlama bir araya geldi. 7 binden fazla paydaş, 200'den fazla toplantı, 21 çalışma grubu, 2 bin kişi ile 83 gün çalıştık. Şura'nın önemli ödevlerinden biri de balıkçılık ve su ürünleri konusuydu. Bununla ilgili ayrı bir çalışma grubumuz vardı. Burada da 6 hedef ve 74 strateji belirledik. Bunları da eylem planlarımızın içerisine koyduk.

Şuradan sonra belirlenen balıkçılık ve su ürünleri hedeflerimiz 6 tanedir. Hedeflere bir göz atalım.

- 1) Sürdürülebilir Avcılık: Üretim ve Verimlilik
- 2) Yetiştiricilikte Sürdürülebilirlik
- 3) Su Ürünleri Kaynaklarında Koruma, Geliştirme ve İşletme
- 4) İş ve Hizmetlerde Etkinliği Artırıp Verimlilik ve Rasyonellik Sağlama
- 5) İşleme, Değerlendirme ve Pazarlama Odaklı Yaklaşım
- 6) Ar-Ge ve İnovasyon

Tabii ki denizlerde Rabbimin verdiği nimetlere Rabbimin yarattığı en değerli varlık olan insan tabii ki kullanacak. Ama bu kullanmayı korunma kullanma dengesine uygun yapmamız gerekmektedir. Çünkü aynı topraklarımızı evlatlarımızdan emanet aldığımız gibi, bu sularımızı da emanet aldık. Yani evlatlarımız altı boş sularda yaşamasın. Bir şekilde onlarda ileride bir olta attığında oltalarına balık gelebilsin diye gayret sarf ediyoruz.

Bununla ilgili biliyorsunuz 1971 yılından beri değişmeyen Su Ürünleri Yasası'nı da geçen sene çıkarma imkanımız oldu. Burada da çok uzun zamandır mutabakat sağlanamayan bir konuda tüm paydaşları bir şekilde bir araya getirerek mutabakat sağladık. Özellikle katkısı olan herkese, sektörün tüm paydaşlarına ve Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü'müze teşekkür ediyorum. Yetiştiricilikte sürdürülebilirlik tabii ki bu konuda son derece önemlidir. Her zaman daha fazla katma değeri arıyor olmamız gerekiyor. Her ürettiğimiz birim üründen daha fazlasını mutlaka finansal olarak getiriye sağlıyor olmamız gereklidir. Bunu pazarlamayla, Ar-Ge ile inovasyonla sağlamamız gerekiyor.

Bakanlık olarak bizim hedeflerimiz de dediğim gibi işi yapacak olan sizlersiniz, gayret sizden, teşvik bizden, berekette Allah'tan öyle diyelim. Bizim işimiz sektöre yön vermektir. 2023 için hedefimizi zaten sürekli olarak dile getiriyoruz. 600 bin ton üretim hedefimiz var. İhracatı da 2 milyon dolar olarak hedef koyduk, 600 bin

tona karşılık olarak ve tamamen de kaçak avcılığı engelleyerek sucul biyoçeşitliliği koruma ve geliştirme ile ilgili hedeflerimizi koyduk. Su ürünlerinde arz güvenliğini sağlamak çünkü özellikle yetiştiricilik alanında sizler bu konuya çok hakimsiniz. Müşteriye gittiğiniz zaman, müşteri ile bir anlaşma sağladığınız zaman müşteri sizden sürekliliği bekliyor. Bu işin olmazsa olmazı sürekliliktir. Arz güvenliğini de sürekli olarak sağlamamız lazım. Bu da ancak belli bir ölçeğin üzerine çıkarak olabiliyor. Çünkü bana göre her yetiştiricimiz en azından ürettiği 100 birimin 60 – 70 ve ya belki 80 birimini sürekli olarak satmalı, kalan 20 birimini de çeşitli pazarlara fiyatını çeşitlendirerek, ürünü çeşitlendirerek satmalıdır. O yüzden her zaman anlaşma yaptığı yurtdışındaki müşterilerle arz güvenliğini mutlaka sağlamalıdır.

Bazen yurtdışındaki pazarlarda bu konuda sadece su ürünlerinde değil özellikle arz ve tedarik konularında zaman zaman eksiklerimiz olduğunu görüyorum. Özellikle yurtdışı pazarlara girmenin hem zor olduğu ama çıkmanın da bir o kadar kolay olduğu durumlarda da mutlaka müşterilerimizi ciddi bir şekilde velinimet olarak görmemiz gerekiyor. Çünkü Türkiye büyüyecek, yarın öbür gün gelecek bu 600 bin ton hedefte ülkemize az gelecek daha da büyütme durumunda kalacağız. Bunu büyütme için daha çok müşteriye ihtiyacımız var. Ama daha çok müşteri için de güvenilir yetiştiricilere ihtiyacımız var. Balıkçının ve yetiştiricinin gelir ve refahını artırmak ve kişi başı balık tüketimini artırmak, hala Türkiye de 6 kilo bir değişik hesaba göre belki 8 kilo yiyoruz.

Ama biz hep ne diyoruz. Sofrada balık, ömür boyu sağlık. Çünkü gerçekten sofranızda balık olursa ömür boyu da sağlığınız oluyor. Bugün 40 yaşın üzerinde birçoğunuz şu veya bu şekilde diyetisyene, doktora yolunuz düşmüştür. Yolu düşenlere doktorların tavsiyesi ne olmuştur. Her zaman demişlerdir ki eti az ye, haftada bir gün ye, sebzeyi bol tüket, Akdeniz tipi beslen. Memleketimizin üç tarafı denizlerle çevriliyken Akdeniz tipi beslenenlerin sayısı sahillerimizde yaşayan insanların sayısı ile sınırlıdır. Bizim balığı daha çok tüketiyor olmamız gerekiyor. Dünyada 20 kilo, Avrupa da 24 – 25 kilo tüketilirken bizim de balığı çok daha fazla tüketmemiz gerekiyor. Toplam protein olarak baktığımız zaman Türkiye'nin üretimle ilgili bir açığı yok fazlası var. Hem kanatlı da fazlamız var hem de su ürünleri yetiştiriciliğinde fazlamız var. Bir yandan ihracatı hedefleyeceğiz ama bir yandan da özellikle soframıza; sağlıklı kalmak için, sağlıklı nesiller için mutlaka balığı da ekliyor olmamız gereklidir. Belki haftada bir gün ile başlayabilirsiniz. Balık yedirmeden sağlıklı nesiller yetiştirme imkanımız yoktur.

Nereden nereye geldik kısa bir hatırlatma yapalım. Yetiştiricilikte üretimimiz 2019 itibarıyla 350 bin tonu geçti. 2023 için 600 bin ton hedefimiz var. Yaklaşık 5 kat bir artışı var. 61 bin tondan 350 bin tona hatta neredeyse 6 kat artışı var. Tabii ki

bunu 600 bin tona taşımak ve 2002'ye kıyasla en az 10 kat artışa getirmek ile ilgili bir hedefimiz var. 2002 de 97 milyon dolara ürünlerimizi satarken 2023 hedefimizde 10 kat artış, yani hem birim satış miktarımızı artıracacağız ama birim satış miktarımızdan da alacağımız katma değeri mutlaka artırıyor olmamız gerekiyor. Bugüne kadar bunu başardık. Bundan sonrasında da bu iddialı hedeflere de gelmemiz için tek şart sizin istekli, iştahlı ve gayretli olmanızdır. Biz de bakanlık olarak her türlü desteği vereceğiz ve arkanızdayız.

IPARD kapsamında 1,5 milyon Euro'ya kadar %50 destekleme veriyoruz. Bugüne kadar da 36 milyon TL destekleme verilmiş. Ama buradaki rakamlar çok daha iyi hale getirilebilir. Demek ki daha fazla proje başvurusuna ihtiyacımız var. O yüzden burada sektör paydaşlarından, birliklerden daha fazla proje başvurusunda bulunmalarını istiyoruz ki bizde daha fazla verelim. Yine kırsal kalkınma yatırımları destekleme programı kapsamında 22 milyon TL destekleme verilmiş ancak bunula ilgili hakikaten yapabileceğimiz daha da fazlası var.

KDV konusu vardı. %1 toptan, %8 perakende birçok diğer üründe de sıkıntı yaratıyor. Gıda maddeleriyle alakalı KDV yükünün hafifletilmesi ve ticaretin tamamen kayıtlı alana girmesi maksadıyla bu konunun her zaman destekçisiyim. Bu konu Hazine ve Maliye Bakanlığı ile sürekli istişare ettiğimiz bir konudur. Onlarda da iş bir gelir kalemi olarak görüldüğü için ve gelirden bir kayıp olarak görüldüğü için bir şekilde bütçenin tutturulması maksadıyla da bu konuda her zaman çok hızlı hareket edilmiyor ama bu konuyu da tekrar ederek eminim ki sektör adına önemli başarılar elde edilebilir diye düşünüyorum.

Orman kira bedelleriyle ilgili yönetmeliğimiz hazır, kurum görüşlerini bekliyoruz. Bunlarla ilgili olumsuz herhangi bir beklentimiz yok. Kurum görüşleri de tamamlanır tamamlanmaz kira bedellerinin hafifletilmesi ile ilgili yönetmeliğimizi de yayınlıyor olacağız. Hayırlı uğurlu olsun.

Sektör için yapılacaklar konusunda üretimi çeşitlendirmemiz gerekiyor. Akdeniz ülkelerine gittiğiniz zaman envaiçeşit midye var, su ürünleri var. Bizim de bunları çeşitlendirmemiz gerekiyor. Zengin bir su altyapımız varken ürünleri de çeşitlendiriyor olmamız gereklidir. Midye, karides, salyangoz, sülük ve su bitkileri; bunların hepsinde de eskiye oranla daha agresif büyüme stratejilerimiz mutlaka olacaktır. Bununla ilgili çalışmaları da başlattık. 70 bin ton midye yetiştiriciliği için de müracaat yapıldı. Tahmin ediyorum toplam müracaatlar 100 bin tona ulaşabilir.

Yerli balığın tüketilmesi konusunda da özellikle tabii ki bir defa evleri, hanımları kazanmamız gerekiyor. Hotel, restoran ve kafe sektörünü kazanmamız gerekiyor. Ama diğer taraftan da biz kamu kurumları üzerimize düşen vazifeyi yapıyor muyuz buna da tekrar bakmamız gerekiyor. Mümkün mertebe çıkardığımız ve

gönderdiğimiz yazılarda kamu kurumlarına da su ürünlerinin tercih edilmesi ve su ürünlerin özellikle yemeklerde ve menülerinde mutlaka bulundurulması konusunda ısrarla taleplerimizi sürdürüyoruz. Bu taleplerimizden de olumlu dönüşler almaya başladık. Ben özellikle de tüketim tarafında bunun bir faydası olacağı kanaatindeyim.

20 yıldır değiştirilmesi istenen Su Ürünleri Kanunu'nu değiştirdik. Su ve su alanı kiralama yetkisini de kalıcı olarak bakanlığımıza almış, kiralama süresini de en az 5 yıl yaptık. Su kiralama süresini siz 3 yıl istemiştiniz ama biz 5 yıl yaptık. Denetimlerimizi de etkin bir biçimde artırdık. Sizlere yeni üretim alanları açtık. Siz yeter ki üretin.

Türk somonu da 30 bin tona ilave olarak 88 bin ton kapasiteli deniz alanı planladık. Ordu'da 20 bin ton, Trabzon da 27 bin ton, Rize de 18 bin ton, Artvin de 13 bin ton, Giresun'da da 10 bin ton, Türk somonu üretimi 2023'te de inşallah 75 bin tona varacak.

Barajlarımız, ilk defa Tarım ve Orman Bakanlığı'nın birleşmesi ile bir avantajımız var. İç sularımızı da barajlarımızı da kullanabiliyoruz. Aslında bütün buradaki başarıların gerisinde yatan bir sistem değişikliği var o da Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi. Bunun sayesinde onun bize vermiş olduğu koordinasyon sayesinde bir defa konuların birleşmesi bakanlık içerisinde hızlı hareket etmemizi, diğer bakanlıklarla ilgili konularda da hızlı bir şekilde koordine olup bir şekilde hızlı hareket ederek de neticeye kısa zamanda ulaşmamızı sağladı. Barajlarımızın toplamında da 72 milyon ton kapasite üretim alanı açtık. Adana, Antalya, Aydın, Bingöl, Burdur, Elazığ, Erzurum, Muğla ve Kastamonu. 15 – 20 sene evvel kim düşünürdü ki Bakan Kayseri'ye gitsin ve balıkçılıkla ilgili program yapsın. Ama Kayseri'de Yamula Barajı'nda geçen hafta balıkçılıkla ilgili program yaptık. Adana'da geçtiğimiz ay denizde, 30 bin tonluk üretim alanı açtık ve müracaatlarınızı aldık. Mersin'de 50 bin ton kapasiteyle de 3 bölgede de üretime başladık.

Türk somonu geliştirilerek alabalık satışlarındaki dönemsel sorunları da çözdük. Burada ıslahla ilgili çalışmalarımız da devam ediyor. Islah konusunda da biz size her türlü desteği vereceğiz. Türk somonu desteklemesini kilogramını 1 TL'den 1,5 TL'ye çıkardık. Tabii ki bunların hepsi bütçe kısıtları dairesinde yaptığımız işlerdir. Keşke elimizde daha fazla olsa da verebilsek ama elimiz rahatladıkça desteklerin de daha fazla olacağından emin olabilirsiniz. Siz yeter ki çalışın, gayret gösterin, sektörün rakamlarını istediğimiz hedeflere çıkartın biz daima arkanızdayız.

Yetiştiricilerimize bugüne kadar 3 milyar TL destek verdik. Bütün imkanlarımızla yetiştiricilerimizi destekliyoruz. Sektörün taleplerini de teker teker yerine getiriyoruz. Sazan ve toprak havuzlara ilk defa 2019 yılında yatırım kredi desteği üst limitini 5 milyon TL'den 10 milyon TL'ye çıkardık. Sazan balığına kilogramda 50 kuruş,

toprak havuzlarda kilogramda 1 TL, yeni türlerde ve kapalı sistem desteklerinde 1 TL'den 1,5 TL'ye çıkardık. Elektrik aboneliğini de ısrarlı istekleriniz sayesinde biz de konuyu Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile görüşerek tarımsal sulama grubuna aldık. Zorunlu teknik personel istihdamı tekrar güncelledik. Balık tanıtımı ve tüketimin artırılması için 650 bin TL kaynak verdik. Adana'da 16.500 ton kapasiteli Su Ürünleri Organize Sanayi Bölgesi kuruluyor. Tabii ki bu çeşit müjdeleri vermemiz gerekiyor. Rakamlar basit görünüyor ama Avrupa'nın ilk tarıma dayalı Su Ürünleri Organize Sanayi Bölgesidir. 1.6 milyar TL'lik yatırım ile 3.000 kişiye istihdam sağlayacak. Adana Su Ürünleri Organize Sanayi Bölgesi için müracaatları almaya başlayacağız. Bugünün en önemli müjdesi 66 milyon TL'lik destekleme ödemesi yarın hesaplarınızda olacak. Hayırlı uğurlu olsun.

Mutlaka Bakanlık olarak biz, sektörün talepleri için bütün imkanlarımızı seferber ettik. Bizim iş birliğimizi artırarak 2023 hedeflerine birlikte ulaşmamız gerekiyor. 2023 hedeflerimiz belli, iki tane hedefimiz var. Hem birim satışımızı artıracğız hem de birim satışımızdan elde ettiğimiz geliri artırarak 2 milyar dolar ihracata varacağız. 600 bin ton üretim inşallah 2023 de 11. Su Ürünleri Yetiştiriciliği Çalıştayı'nda tekrar buluşacağız. 600 bin tonu geçen yeni hedeflerimizi hep birlikte konuşuyor olacağız.

Ben bu duygu ve düşüncelerle çalıştayda emeğı geçen herkese, tüm kurumlara, kişilere, katkı sunan herkese çok teşekkür ediyorum. Eminim bu çalıştaydan çıkacak sonuçlarla tüm paydaşlar da üzerine düşen ödevleri ve görevleri yapacaktır. Bizim sizlere desteğimiz daimdir. Her zaman arkanızdayız. Siz yeter ki çalışın. Çalışmak sizden, destek bizden, bereket Allah'tan, bu duygu ve düşüncelerle hepinize sevgilerimi, saygılarımı sunuyorum. Sağlıcakla kalın.

27 Şubat 2020

Dr. M. Altuğ ATALAY
Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürü



Sayın Bakanım, Sayın Valim, Değerli Protokol, Çok Değerli Üreticiler, Akademisyenler, Meslektaşlarım hepinizi şahsım ve Genel Müdürlüğüm adına saygıyla, muhabbetle selamlıyorum. Sayın Bakanım aslında elimde bir konuşma metni var ama müsaade ederseniz ben kısaca teşekkür ettikten sonra ayrılmak istiyorum. Çünkü geçen sene 7.sini yapmış olduğumuz çalıştayda bana gelen en çok talep ve istek sizleri yanlarında görmektir. Geldiniz, onur verdiniz. Teşekkür ederiz efendim, sağ olun.

Sektörümüz, sizlerde biliyorsunuz bütün buradakilerin büyük emeği ve gayretiyle ihracatı 1 milyar dolar hedefini aştı. 600 bin ton üretim hedefini inşallah yakalayacağız. Burada da Sayın Cumhurbaşkanımızın himayelerinde, sizin liderliğinizde ve Genel Müdürlüğümüzün de özellikle kurulduğu günden bugüne kadar yapmış olduğu çalışmalarla çok büyük ilerlemeler yaşandı.

Şunu da belirtmek istiyorum ki özellikle Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü, Tarım Reformu Genel Müdürlüğü, Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü'nün de somut katkıları vardır. Özellikle iki bakanlığın birleşmesinden sonra büyük sinerji oluşturan bir yapı ile Orman Genel Müdürlüğü'nün ve Devlet Su İşleri'nin desteği ile inşallah koyduğumuz hedeflere çok kısa sürede yetişeceğiz ve yakalayacağız. İnşallah 2023 hedefini de 2023 gelmeden yakalayacağız. Bunun için hem sizlere hem buradaki bütün haziruna teşekkür eder, saygılarımı sunarım.

Faruk COŞKUN
Su Ürünleri Yetiştiricileri Üretici Merkez Birliği
Yönetim Kurulu Başkanı



Sayın Bakanım, Sayın Valim ve Değerli Hazirun, Merkez Birliğimizce bu yıl sekizincisi düzenlenen ‘Su Ürünleri Yetiştiriciliği Çalıştayı’na hoş geldiniz.

Sayın Bakanım, geleneksel hale getirdiğimiz çalıştayı onurlandırdığınız için şahsım ve üreticilerimiz adına teşekkür eder, en içten saygılarımızı sunarım. Sektörümüzü destekleyen balığı ve balık yemeyi hem sevip hem de teşvik eden bir Bakanımızın olması da sektörümüz için büyük bir şanstır.

İlk çalıştayı gerçekleştirdiğimizde 100 – 150 kişiydik. Şimdi ise bizi ağırlayacak kapasiteye sahip oteller bulmakta zorlanıyoruz. Bu durum sektörümüzün önemini ve yaptığımız işin ne kadar doğru olduğunu göstermektedir. Ayrıca sektörümüzün de ne kadar büyüyüp geliştiğini ortaya koymaktadır. Bu yükselişte katkısı olan başta siz Sayın Bakanımız olmak üzere Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürümüz ve çalışma arkadaşlarına şükranlarımızı sunarız.

Sayın Bakanım 2023 yılı için belirlediğiniz 2 milyar dolarlık ihracat ve 600 bin ton üretimi gerçekleştirme hedefini ödev kabul etmekteyiz ve zati alinizin desteği ile yakalayacağımıza can-ı gönülden inanıyorum. Bu hedefi gerçekleştirirken de sürdürülebilir bir sistemle yapmamız tabii ki de çok önemlidir. Doğayı ve çevreyi koruyarak, kaliteli balık üretilip satmamız gerekmektedir. Ancak taşra teşkilatınızdan

aldığımız hizmetlerin daha etkin yürütülmesi için konusunda uzman su ürünleri mühendislerinin sayısının artırılmasına ihtiyaç vardır.

Değerli katılımcılar; Dünyada yüze yakın ülkenin çocuklarına yedirdiğimiz yetiştiricilik balıklarını kendi halkımıza yedirmekte zorlanıyoruz. Toplumumuzda çiftlik balıklarına karşı oluşan önyargı tüketimi etkileyen en büyük faktörlerden birisidir. Maalesef, iki yıl boyunca gözümüz gibi bakıp besleyip büyüttüğümüz balıkların ‘çiftlik balığı’ denilerek basite alınması bizleri üzüyor.

Balığın yetiştiricilik veya avcılık, hangi yolla elde edilmiş olursa olsun sosyal medya dâhil her kanalı kullanarak tanıtıcı ve anlatıcı reklam yapılması, toplumun bilinçlendirilmesi ve bu konuda farkındalık yaratılması büyük önem taşımaktadır.

Tanıtıcı faaliyetleri geliştirmek ve yürütmek üzere Bakanlığımız 2020 yılı destekleme ödeneğinden kaynak ayırmıştır. Bu tanıtım faaliyetlerini yürütmek üzere verilen bu destek için Sayın Bakanımıza ve Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğümüze teşekkürlerimi sunarım.

Sayın Bakanım, bildiğimiz gibi, 2 Ocak 2020 tarihinde yayımlanmış olan Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile balıklarda; toptancı halleri ve su ürünleri toptan satış yerlerinde KDV %1 olarak düzenlenmiştir. Ancak, balık denilince ülkemizdeki su ürünlerinin (kabuklular, çift kabuklular ve yumuşakçalar gibi) tamamını kapsamamaktadır. Diğer taraftan üreticiden üreticiye, marketlere ve işleme tesislerine gerçekleştirilen satışlarda KDV %8 olarak uygulanmaya devam etmektedir. Bu durum haksız rekabete yol açtığı gibi hem üreticiye hem de tüketiciye yansımada farklılıklar olmaktadır. Bu durumun düzeltilmesi için, su ürünleri toptan satışlarında KDV’nin %1 oranında uygulanacak şekilde düzenlenmesi önem arz etmektedir. Çözümü için siz değerli Bakanımızdan desteklerinizi beklemekteyiz.

Değinden geçemeyeceğim bir konumuz daha bulunmakta: orman kiralari. Bu konunun üreticiler için ne kadar önemli olduğunu bilmekteyiz. Sayın Bakanım, illerde gerçekleştirdiğiniz tarım toplantılarında orman kiralalarının %50 oranında indireceğinizi müjdelemiştiniz. Bu konuda sizlere teşekkürlerimizi arz ederiz. Müjdenin bir an önce gerçekleştirilmesi içinde desteklerinizi beklemekteyiz.

Sayın Bakanım, İsim babası olduğunuz Türk Somonu ile ilgili 2 yılda gurur verici gelişmeler kaydettik. Türk Somonunun varoluşu sektörümüze farklı bir yön vermiş, yeni ihracat kapılarını açmıştır. Ayrıca sizlerden yeni pazarlar hususunda desteklerinizi beklemekteyiz.

Yalnız bu noktada, özellikle alabalıkta üstesinden gelmemiz gereken çok önemli bir konu bulunmaktadır: ‘ıslah’. TAGEM’in başlattığı ıslah çalışmalarının başta alabalık olmak üzere yetiştiriciliği yapılan tüm türleri kapsayacak şekilde genişletilmesini

beklemekteyiz. Ayrıca bu çalışmaların en kısa sürede sektöre entegre edilmesi gerektiğine inanıyorum.

Değerli katılımcılar, başka bir önemli konu ise; yeni su ürünleri üretici birliklerinin kurulmasıdır. Potansiyeli olan, yeterli üretici sayısına sahip illerde il birliklerinin kurulmasının önemli olduğunu düşünmekteyiz.

Sayın misafirler; hepimizin bildiği üzere, 1971 yılında çıkan 1380 sayılı Su Ürünleri Kanunumuz 48 yıl sonra 2019 yılında Sayın Bakanımızın ve Genel Müdürlüğümüzün desteğiyle değiştirilmiştir. Bu sektörümüzün en önemli sorunuymuştu. Bu konuda Sayın Cumhurbaşkanımıza, Gazi Meclisimize ve emeği geçenlere tüm sektör adına şükranlarımı arz ediyorum.

Değerli katılımcılar, Sayın Cumhurbaşkanımız, Tarım Şurası Kapanış Toplantısı'nda su ürünleri sektörünün ve bu sektörden yapılan ihracatın önemini vurgulamıştır. İhracatımızı geliştirmek için, işleme ve pazarlama da yüksek katma değerli ürün yelpazemizi arttırmamız gerekmektedir. Bu hedefe ulaşmak için kırsal kalkınma yatırımlarına verilen desteklerin arttırılmasını beklediğimizi Sayın Bakanımıza belirtmek isterim.

Çalıştayımızın düzenlenmesi konusunda her zaman bizlere destek olan sponsorlarımıza ve emeği geçen herkese ve katılımlarıyla bizleri şereflendiren Sayın Bakanımıza çok teşekkür ediyorum. çalıştayımızın başarılı geçmesini ve hayırlara vesile olmasını diliyor, sevgi ve saygılarımı sunuyorum.

SUNUMLAR

- **Özerdem MALTAŞ** - Türkiye’de Su Ürünleri Yetiştiriciliğinin Durumu
- **Dr. Gülnur KALAYCI** - Hastalıktan Arılık Süreci
- **Harun HAŞİMOĞLU** - Denizlerde Faaliyet Gösteren Balık Çiftliklerinin Çevresel Yönetimi Yönetmelik Taslağı
- **İsmail KÜÇÜK** - Yetiştiricilikte Suların Tahsisi ve Kullanımı
- **Kristine ALBRECHTSEN** - Büyük Alabalıkta Tür Çeşitliliği ve Kapalı Devre Sistemleri
- **Rufi Del OLMO** - Triploid Yumurtalar ve Genetik Çalışmalar
- **Armando PICCININI** - (**B. Serdar YILDIRIM**) - Anaç Balıklar ve Anaç Adaylarında Elektronik Markalama, Genetik Numune Alma ve Takip Uygulamaları
- **Robbert BLONK** - Başarının Anahtarı: Troutlodge Yumurtaları ile Alabalık Üretimi
- **Marleen DEHASQUE** - Deniz Balıkları ve Alabalık Yemlerindeki Yağ Kullanımının Optimizasyonu
- **Børge SØRAAS** - Su Ürünleri Yetiştiriciliğinde Gelecekteki Üretim Yöntemi: Kapalı Devre Sistemleri
- **Prof. Dr. Jesse A. CHAPPELL** - Üretimi Artırırken, Sürdürülebilirliği Sağlayan Kapalı Sistem Üretim Teknolojisi
- **Doç. Dr. Tülin ARSLAN** - Su Ürünleri Yetiştiriciliğinde Islahın Faydaları
- **Doç. Dr. Argun Akif ÖZAK** - Su Ürünleri Yetiştiriciliğinde Karşılaşılan Hastalıklar
- **Doç. Dr. Türker BODUR** - Yetiştiricilikte Akuaponik Uygulamaları
- **Prof. Dr. Erdoğan GÜNEŞ** - Su Ürünleri Ekonomisi
- **Doç. Dr. M. Yeşim ÇELİK** - Midye Yetiştiriciliği Yapılacak Yerlerin Seçiminde Dikkat Edilecek Faktörler

NOT: Sunumlara www.suymerbir.org.tr adresimizden ulaşabilirsiniz.

PANEL VE DEĞERLENDİRME



PANEL VE DEĞERLENDİRME

8. Su Ürünleri Yetiştiriciliği Çalıştayı'nın Panel ve Değerlendirme Toplantısı; Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürü **Dr. M. Altuğ ATALAY** başkanlığında gerçekleştirilmiş olup, aşağıda isimleri belirtilen kişilerde gelecek sorulara cevap verebilmek için panelist olarak yer almıştır.

- **Turgay TÜRKYILMAZ** - Tarım ve Orman Bakanlığı – Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü – Genel Müdür Yardımcısı
- **İhsan BOZAN** – Su Ürünleri Yetiştiricileri Üretici Merkez Birliği – Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı
- **Özerdem MALTAŞ** – Tarım ve Orman Bakanlığı - Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü – Yetiştiricilik Dairesi – Daire Başkanı
- **Sami TURAN** – Tarım ve Orman Bakanlığı - Tarım Reformu Genel Müdürlüğü – Teşkilatlanma Daire Başkanlığı – Daire Başkanı
- **Ahmet VARIR** - Çevre ve Şehircilik Bakanlığı – Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü - Deniz ve Kıyı Yönetimi Dairesi Başkanlığı – Daire Başkanı
- **Barış Ecevit ORHAN** – Çevre ve Şehircilik Bakanlığı – Çevresel Etki Değerlendirmesi, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü - Çevresel Etki Değerlendirmesi İzleme ve Çevre Denetimi Dairesi Başkanlığı – Daire Başkanı
- **Ferit ÖZ** – Hazine ve Maliye Bakanlığı – Gelir İdaresi Başkanlığı – KDV Oran Uygulamaları Müdürlüğü – Müdür
- **Dr. Gülnur KALAYCI** – Tarım ve Orman Bakanlığı - İzmir Bornova Veteriner Kontrol Enstitüsü – Teknik Koordinatör
- **Şahin ŞENER** – Tarım ve Orman Bakanlığı - Orman Genel Müdürlüğü – Su Ürünleri Mühendisi
- **İsmail KÜÇÜK** – Tarım ve Orman Bakanlığı - DSİ Genel Müdürlüğü – Meteoroloji Mühendisi
- **Bora KARABALIK** – Kültür ve Turizm Bakanlığı – Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü – Kültür ve Turizm Uzmanı

Panel ve değerlendirme toplantısında görüşülen hususlar;

Dr. M. Altuğ ATALAY (Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü), Bütün hazirunu saygıyla, muhabbetle selamlıyorum. Dün ve bugün aslında güzel bir çalıştay geçti. Bu öğleden sonraki oturumda da nihayetlendireceğiz. Çok güzel başlayan bu çalıştay maalesef dün geceki haberlerden ve gerçekleşen elim saldırıdan dolayı bizlerde bir moral bozukluğu ile devam ediyor. Mevlam şehit düşen Mehmetçiklerimize rahmet eylesin. Ailelerine sabır nasip eylesin. Bunun üzüntüsü ile çalıştayımızın bu bölümüne başlayalım.

Değerli katılımcılar, değerli akademisyenler devlet olarak aşağı yukarı konu ile ilgili tüm taraflar burada denilebilir. Geçen sene hatırlıyorsanız pek çok konuda ilerleme kaydetmiştik. Bunların devlet politikası olarak uygulandığını da söylemiştik. Bazı konular çözülebiliyordu, bazı konular çözüleliyordu. Ama Sayın Bakanımız geldi ve konuları anlattı. Aşağı yukarı istenilen pek çok şey, şunu açıkça söyleyebilirim ki, tamamlandı. Sizin istediğiniz şekilde tamamlanmamış olabilir lakin devlet politikası olarak su ürünleri yetiştiriciliğinde kanunun çıkması, yeni yetiştiricilik yerlerinin açılması, tam istediğiniz gibi olmasa da KDV'ye müdahale biraz sonra Sayın Ferit Bey daha detaylı açıklayacaktır. En önemli hususlar bitti gibi. Geriye ne kaldı. Hedefimiz biraz fazla oldu, 2 katına çıktı ama hedefi tutturmak kaldı.

Ben birazda şimdi masanın öbür tarafından bahsedeceğim. Bu sefer devlette sizden isteyecek. İstihdamın arttırılmasını, kurallara uyulmasını, kapasitenin düzgün kullanılmasını yani ne yüksek ne fazla üretim yapılacak ne de az üretim yapılacak. Türkiye gündeminde yer almak istiyordunuz. Artık gündemde yer alıyorsunuz. Burada sizin tartıştığınız konuların pek çoğu sadece özellikle Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı zamanında cevap verilemeyecek pek çok konu vardı. Tarım ve Orman Bakanlığı olunca DSİ, OGM, diğer birimlerde birleşince problemler zaten ortaklı onların çözümü noktasında kolaylaştı. Bu arada sadece bizim bakanlığımız değil Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı ile de diyaloglarımız çok iyi. Her konuda oturup karşılıklı görüş alış veriş yapıyoruz. Tabi onların her dediği bize uymuyor, bizim dediğimiz de onlara uymuyor. Nihayetinde orta yolu buluyoruz.

Şunu da söyleyebilirim sizlerin bakanlığımız tarafından çözülemeyecek konularınız emin olun Bakanlar Kurulu'nda da gündeme geliyor. Kabinede de görüşülüyor. Artık boşta bırakılan hiçbir konu kalmıyor. Şimdi sizlerde sorular soracaksınız cevaplarını bazen alacaksınız bazen alamayacaksınız ama nihayetinde yine güzel bir çalıştay ile güzel sonuçlara varacağız.

Ferit ÖZ (Hazine ve Maliye Bakanlığı – Gelir İdaresi Başkanlığı – KDV Oran Uygulamaları Müdürlüğü), Malumunuz 2 Ocak 2020 tarihinde Cumhurbaşkanlığı kararı yayımlandı. Bu karar sonrasında toptan balık teslimlerinde KDV oranı %1'e indi diye bir anlam ortaya çıktı. Buradaki yapılan düzenleme sadece hallerde, toptancı hali, su ürünleri hali veya su ürünleri toptan satış merkezlerinde gerçekleşecek teslimleri kapsıyor. Ben size mevcut durumla ilgili şuan taze meyve sebze uygulanan durumla ilgili bir açıklama yapmak istiyorum. KDV oranlarını belirleme yetkisi Cumhurbaşkanlığı makamına ait. Kanundaki oran %10 diye geçer ama Cumhurbaşkanı bu oranı 1'e kadar indirip 40'a kadar 4 katına kadar artırma şansı var.

Bizim 2 tane listemiz var. 1 sayılı listede yer alan ürünlerde %1 uyguluyoruz. 2 sayılı listede yer alan ürünler %8'e tabiidir. Bu listelerde yer almayan ürünler için de %18 oranımız var. 2 sayılı listenin A grubu tamamen gıda ürünlerine aittir. Boğazdan geçen, insan gıdası olarak tüketilebilecek her şey %8 oranına tabiidir. Bu arada perakende safhada, yani tüketici olarak bir ürün satın aldığınızda tek bir ürünü %1 ile satın alma şansınız var o da ekmek ve o ekmeğin yapımında kullanılan un. Bunun dışında hiçbir gıda ürününü perakende de %1'den alma şansınız yok.

Gelelim 1994 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile yapılan düzenlemeye. İlgili mevzuata göre toptancı hallerinde faaliyette bulunan taze sebze ve meyve teslimlerine ek olarak toptancı halleri ve su ürünleri toptan satış yerlerinde faaliyette bulunanlara yapılan balık teslimleri, halin içinde işletmesi olan kişilere yapılan balık teslimleri ve bu kişilerin gerçek usule tabii KDV mükelleflerine yaptıkları teslimler bu kapsama girdi. Bunu açarsak eğer su ürünleri toptancı halinde faaliyette bulunuyorsanız buradaki satışınızda, burada taze sebze ve meyve olarak yer alıyor bunu böyle anlatıyorum çünkü özelemler henüz imzalanmadığı için ama mevcut uygulamada taze meyve sebze ile ilgili ne iş yapıyorsa sizde aynı şekilde uygulayabilirsiniz.

Toptancı halinde yeriniz var ise burada yaptığınız satışlarınız %1'e tabiidir. Yine burada faaliyette bulunuyorsanız, toptancı halindeki başka bir işletmeden ya da başka toptancı hallerindeki işletmelerden ürünler satın alıyorsanız, bunları halde ve işletmenize ait hal dışındaki bir tesiste, mağazada, markette, bir satış yerinde ama hale girecek, rüsumu ödenecek, buradan çıkartıp satıyorsanız yine %1'e tabii olursunuz. Ama bunun dışında toptancı halinde faaliyet göstermeniz dahi hal dışındaki bir üretim biriminden hale hiç sokmadan rüsumu dışarıdan ödenebilir böyle bir uygulama var ama hale hiç girmiyorsa bu ürün halde faaliyet göstermeniz dahi buradan yapılan, dışarıdan yapılan, üretim yerinden doğrudan gönderilen ürünlerde bu %1 uygulaması geçerlilik kazanmıyor. Bunun dışında eğer toptancı halinde faaliyette bulunmuyorsanız ki birçok üreticinin böyle olduğunu biliyoruz sadece toptancı halinde faaliyet gösteren bir mükellefe toptancı haline doğrudan işleme tesisi olabilir, başka bir şekilde balık satan kişi olabilir buraya toptancı haline bir teslim yapıyorsanız buradaki satışınıza %1 uygulanır. Bunların dışında alıcının KDV mükellefi olup olmaması ya da toptan veya perakende satış tanımına girip girmemesinin hiçbir önemi yok, bunların dışındaki tüm satışlara %8 uygulanıyor.

Ben teşekkür ediyorum. Sorularınızı alabilirim. Elimden geldiğinde KDV oranları konusunda yardımcı olmaya çalışırım. Ayrıca birçoğunuz ihracatçı. İhracatta KDV iadesi ile ilgili durumlarınız varsa ya da yem teslimlerindeki istisnamızla ilgili de sorularınız varsa yanıtlamaya çalışırım. Tekrar teşekkürler.

Hüseyin SALİHOĞLU (Trabzon İç Su Ürünleri Yetiştiricileri Üretici Birliği), Verdiğiniz bilgilerden dolayı teşekkür ederiz. Yalnız biz buradaki taleplerimizi veya

isteklerimizi CİMER'e mi yazmalıyız. Onu öğrenmek istiyorum.

Ferit ÖZ, Şöyle tabii ki, Sayın Bakanımızın yaptırdığı çalışmalar sonucunda Cumhurbaşkanlığına gidiyor. Bu tarz talepleri yazılı olarak bize iletmeniz önemli. Ben şahsım adına şunu da söyleyeyim. KDV oranı ile ilgili birçok etki analizini de yapan bir birimiz. Dün Sayın Bakanımızın da burada açıkladığı gibi düzenlemenin esas amacında kayıtlı ekonomiye geçiş önceliği vardı. Özellikle avcılıkla ilgili ama bütün talepler dikkate alınıyor. Fakat bütçe dengeleri açısından bakıldı olaya ve öncelik hale girip bu ürünlerin kayıt altına alınması perspektifi olduğu için böyle bir düzenleme yapıldı. Bu toplantıda ben çok not aldım. Tarım ve Orman Bakanlığı tarafındaki yetkilileri de artık ismen tanıyorum. Yapılacak değerlendirmelerde özellikle zaten bu sektörün kayıt altında olduğu ve birtakım desteklemelerle zaten teşvik edilen bir alan olduğu notunu da aldım.

Ahmet SERMED (Kayseri İç Su Ürünleri Yetiştiricileri Üretici Birliği), Değerli Hazine ve Maliye Bakanlığı yetkilisine sormak istiyorum. Bu su ürünleri çalıştayı ve burada hep balıkçılar var. Biz 3 şekilde balık satıyoruz. Perakende satış, toptancı halleri ve ihracata gitmek üzere fabrikalara. Bize net söyleyin lütfen. KDV %1'e düşürüldü dendi. Üreticiler sevindi. Bize net olarak perakende satışlarda toptancı hallerinde % kaç, işleme fabrikalarına biz poşetlerle balık götürmüyoruz burada neden %8, üretici bunun değişmesini bekliyordu. Böyle bir müjde verildi. Şimdi başka şeyler söyleniyor. Kusura bakmayın ama ben hem üyelerim adına da söylüyorum. Kafamız karıştı. Bunu netlendirirseniz sevinirim. Teşekkür ediyorum.

Ferit ÖZ, Ben sizlere mevcut durumda uygulamadaki görüşleri aktarmaya çalıştım. Şuan balık düzenlemesi 1 sayılı listenin 6. Sırasına gelmiştir. Yani sadece toptancı hallerinde, su ürünleri toptan satış yerlerinde yapılanlara gelmiştir. Yoksa bizim bir de 3. Sıramız vardır. Kırmızı et teslimlerinin, en son tavuk yumurtasının yer aldığı yer. Orası perakende toptan ayrımının olduğu sıradır. Oraya gelmedi. Ben mevcut uygulamayı anlatmaya çalıştım. Taze meyve sebzede bugün piyasada, hallerde nasıl bir uygulama varsa balık teslimlerinde de birebir aynı uygulama yapılabilir. Bunun dışında farklı bir toptan perakendeye yönelik bir düzenleme yapılmadı. Bunun yapılabilmesi başka bir Cumhurbaşkanlığı kararı ile olur. Şuan sadece sebze meyveye yönelik bir yönetmelik var.

Balık teslimlerine yönelik bir düzenleme hallerle ilgili Ticaret Bakanlığı tarafından yapılırsa, toptan satış yerlerinin tanımı ile ilgili bir değişiklik yapılırsa belki bunu yönetmelik ve alt mevzuatta tebliğ ile başka bir uygulama şansı olabilir. Ama bunun dışında mevcut uygulama şuan sadece taze meyve sebzede nasıl ise balıkta aynı sıra kapsamında çünkü hallerde kayıt altına alarak satışına yönelik düzenleme yapıldı.

Üretici, Hazine ve Maliye Bakanlığı'ndaki yetkili dedi ki toptancı hallerine. Şimdi toptancı hali 81 tane il var Türkiye'de ama 8 toptancı hali ile sınırlandırılmış.

Diğer illerdeki vatandaşlar vergilerini vermiyor mu ya da onlar belediye tarafından tanımlanmamış mı, kayıt dışı mı çalışıyorlar. Amaç burada kayıt altına almaksa. Birecik Şanlıurfa da tesisim var. Bizde tüm balıklarımızı toptan veriyoruz ama toptan verdiğimiz yerler KDV'sini %1 olarak çıkarıyor ama biz %8 ile çıkaracağız.

Ferit ÖZ, Benim burada size aktardığım oran konusunda herhangi bir hata yapılmamasıdır. Geçmişe dönük biliyorsunuz burada %8 uygulamamız gereken KDV oranı varsa bunu %1 uyguladığınızda ve geçmişe yönelik 5 yıllık bir inceleme ile karşı karşıya kaldığınızda o %7'lik farklar çok büyük sıkıntı yaratabilecek işlerdir.

Bizler burada Cumhurbaşkanı kararı ile yapılmış bir uygulama, bunun yerindeliğini, her şeyi kapsayıp kapsamadığını, geliştirilmesi gerektiğini bizde kendi notlarımızda yer veriyoruz. Ama ben şuan bu uygulamayı anlatmak adına buradayım. Direkt bir atıf var. İlgili mevzuata göre toptancı halinde ya da su ürünleri toptan satış yerleri tanımı var. Bizde böyle çok daha spesifik şeylere hazırlığımız sırasında talimatlar geldi ama bunu geliştirilebilir bir yer olduğu için ilgili mevzuata atıf yaptık.

Toptancı hallerinde de eğer satışla ilgili bir düzenleme çıkarsa onların da buradan yararlanabilmesine yönelik bir düzenleme oldu. Bunun dışındaki takdir edersiniz uygulama bir siyasi karar gerektirir. Biz uygulayıcılar olarak ona bir müdahale etme şansımız olamaz.

Dr. M. Altuğ ATALAY, Bu konuda teşekkür ederim kifayet etti. Sizde biliyorsunuz ki siz ne kadar vakıfsanız biz de o kadar vakıfız. Şundan emin olun ki Sayın Bakanımız da vakıf. Sizlere de anlattı. Sayın Hazine ve Maliye Bakanımız ile tekrar bu konuyu görüşecek. Takdir siyasidir. Hükümetin politikası doğrultusunda karar verilecektir.

Barış Ecevit ORHAN (Çevre ve Şehircilik Bakanlığı – Çevresel Etki Değerlendirmesi İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü - ÇED İzleme ve Çevre Denetimi Dairesi Başkanlığı), Sayın Genel Müdürüm, Değerli Hazirun. Çalıştığım birim çevre mevzuatı kapsamında işletmelerin mevzuatta belirtilen usul ve esaslara uygun olarak faaliyet gösterip göstermediğini denetleyen bir birimdir. Bunun karşılığında da idari yaptırımları veya adli süreçleri yürüten bir birimdir.

Çevre kanunundaki idari yaptırımlar, idari para cezaları umarım yakından bilmiyorsunuzdur. Birkaç tane örnek vereyim. Sınır değerlerinin üzerinde atık su deşarj etmenin cezası 88.000 TL. Tehlikesiz atıklarını mevzuatta belirtilen usul esaslara aykırı olarak taşımak, depolamak, uzaklaştırmak 265.000 TL. Tehlikeli atıkların yeni atık yağı gibi ya da kontamine malzemeler gibi bir atık yağı bidonu dahi tehlikeli atık olarak sınıflandırıldığı sürece ceza miktarı 1.106.000 TL'den başlayan idari para cezalarıyla karşılaşılıyor. Şimdi Türk Ceza Kanunu suçta ve cezada kanunilik ilkesi var. Dolayısıyla denetimi yapan birimin kanunda yazan ceza miktarının altında veya üstünde ceza uygulamasına imkan yok. Bir de olayın adli

boyutu var. Ondan da kısaca bahsedeyim.

2004 yılında yürürlüğe giren Türk Ceza Kanunu kapsamında çevrenin atık ve atıklarına kasten kirletilmesi durumunda 6 aydan 2 yıla kadar hapis cezası. Bu atıklar kalıcı özellik gösteriyorsa 1 yıldan 4 yıla kadar, insan ve hayvanlar açısından tedavisi zor hastalıkların ortaya çıkması halinde de 5 yıldan az olmamak üzere hapis cezaları vardır.

Bir de Türk Ceza Kanunu 279'dan bahsedeceğim çok kısaca. Kanun kapsamında kavuşturma gerektiren bir fiilin görevi ile bağlantılı olarak tespit edipte ilgili makama bildiriminde bulunmayan kamu görevlisi de 6 aydan 2 yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Dolayısıyla biz çevre kirliliği tespit ettiğimizde hem yüksek idari para cezalarını uygulamak zorundayız, hem de adli süreç başlatmak zorundayız. İlk 2 ayda 26 Şubat tarihi itibarıyla yazılan ceza miktarı yaklaşık 59,5 milyon, adli süreç başlatılan dosya sayısı 74, faaliyeti durdurulan 74 işletme var.

Dolayısıyla bütün işletmecilerimizin kendi işletmelerindeki çevresel tedbirleri bir kez daha gözden geçirmeleri ve bahsetmiş olduğum adli ve idari yaptırımlara muhatap olmamaları için bu hatırlatmaları yapma gereği duydum. Teşekkür ederim.

Osman PARLAK (Samsun – Sinop Su Ürünleri Yetiştiricileri Üretici Birliği), Kıta içi yüzeysel suların sınıflandırılması diye bir konu var. Bu sınıflandırmada yüksek kaliteli su, az kirlenilmiş su diye devam ediyor. Dört bölüm. Yüksek kaliteli suların içme suyu, rekreasyon suyu ve alabalık üretimi. Az kirlenmiş sular ise balık üretimi. Şimdi bizim için gelecekte sıkıntı yaratabilecek bir konudur. Muhtemelen bu konulduğu zaman alabalık üretiminin öyle çok kaliteli, içme suyu özelliği taşıyan sularda yapıldığı varsayımından hareketle böyle bir şey hazırlanmış. Türkiye'de ki kaynak suları hariç hiçbir su yüksek kaliteli su değildir. Dolayısıyla bu mevzuatın gözden geçirilmesi gerekiyor. Az kirlenmiş sularda çok rahat bir şekilde alabalık üretimi yapılabilir. Yüksek kaliteli sularda ise yavru ve yumurta üretimi yapılabilir. Bunun dikkate alınmasını rica ediyorum. Saygılar sunarım.

Ahmet ATEŞTEPE (Kütahya İç Su Ürünleri Yetiştiricileri Üretici Birliği), Bu çevre cezaları sadece özel sektörü mü ilgilendiriyor, devlet sektörleri bu yönetmeliğin dışında mı? Bizim yıllardan beri sormak istediğimiz numune alma sıklığı var. Bu konuda Çevre ve Şehircilik Bakan Yardımcısı Mehmet Emin Birpınar Bey ile görüştük. Bize düşürüleceğine dair söz verdi. Biliyorsunuz bizi endüstriyel atık su olarak sınıflandırmışlardı. Bu konu ne oldu onu merak ediyorum.

Barış Ecevit ORHAN, Çevre Kanunu gereğince Türkiye sınırları içerisindeki kamu kurumları dahil yargılama yetkisine tabii olduğu bütün deniz alanları dahil bütün kurum, kuruluş ve işletmelere uygulanıyor.

Ahmet ATEŞTEPE, O zaman bizim belediyeleri ve beldeleri şikayet etmemiz gerekiyor. Ben şöyle söyleyeyim. Çok basit olarak bizler çevre iznine tabiiyiz. Ben

haftada 2 kez numunemi aldırıyorum. Fakat 100 metre sonra bütün şehrin pisliği dereye akıyor. Buna nasıl bir şey yapmamız gerekiyor. Bunda bir tuhafılık yok mu?

Barış Ecevit ORHAN, 2008 yılında Çevre Kanunu revize edildiğinde belediyelere nüfuslarına göre arıtma tesislerini yapmaları için 2022'ye kadar geçici 4. Maddede süreler verildi. Bu iştermi planları kapsamında belediyeler denetleniyor. İştermi planı bittikten sonra para cezası uygulanıyor. Aynı zamanda biraz önce Türk Ceza Kanunu 279'dan bahsettim. Bunun ile ilgili suç duyurusunda bulunmayan kamu görevlisi hakkında ceza öngörüldüğünden artı denetim personelinin bununla ilgili inisiyatif kullanma yetkisi yok. Dolayısıyla her tespitte bakın geçen seneki ceza denetim sayı 53.000 küsur. Sadece özel sektör değil kamu kurumları, belediyeler dahildir. Para cezalarına muhatap olan yaklaşık 160 milyon. Bütün bu kamu kurumları da dahildir. Denetçinin inisiyatif kullanma şansı yoktur. Ama iştermi planı henüz dolmamış, 2022'ye kadar süresi olan belediyeler olabilir. Alo 181 üzerinden buna ilişkin, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı mail adresine şikayetlerinizi direkt gönderebilirsiniz. Arkasından da süreci takip edebilirsiniz. Denetim yapıldı mı, para cezası ödendi mi diye.

Ahmet ATEŞTEPE, Benim öğrenmek istediğim şu. Eğer dereleri temiz tutarsak bir laf vardır. Herkes kapısının önünü süpürürse mahalle temiz olur. Şimdi biz süpürüyoruz. En azından biz de 2022'ye kadar süpürmeyelim de orada bir ceza yediğimiz zaman zaten biteceğiz biz. Bizim bir kere ceza yememiz bizi bitirir. Zaten şu an da 110 kere numune aldırıyoruz. Endüstriyel atık su olarak gösteriliyoruz. Ben atık su da balık yetiştiren bu güne kadar görmedim.

Türkiye'nin birçok yerinde 8 – 10 tane tesis ardı ardına balık üretiyor. Ayrıca bizim tesislerimiz arıtma tesislerinden muaf olmasına rağmen yılda 110 kere numune aldırıyoruz. Bununda yaklaşık değeri çevre danışmanı ile birlikte 75.000 TL'yi buluyor. Ama dersiniz ki bu işi yapmayın, bırakın yapan yapsın veya 100 tonun üzerindeki tesisler yapsın, küçük tesisler kapatsın dersiniz ona bir şey diyemem.

Ahmet VARIR (Çevre ve Şehircilik Bakanlığı – Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü - Deniz ve Kıyı Yönetimi Dairesi Başkanlığı), Ben şöyle bir ekleme yapayım. Üretim yapmaya devam edin. Ama bu numune alma sayısında dediğiniz gibi debiye bağlı olarak ciddi farklılıklar oluşabiliyor. Bakanlığın son yaptığı numune alma ve analiz metotları tebliğinde bunu mevsimsel olmak üzere yılda 4 defaya indiriyoruz. Şuan taslak tamamlanmış ve Cumhurbaşkanlığına gönderilmek üzere, kısa süre içerisinde yayınlanmasını bekliyoruz.

Osman PARLAK, Öncelikle bu numune alma sıklığının azaltılması konusundaki söz için teşekkür ediyorum. Ancak biz daha öncede Sayın Başkanımın Bakan talimatı ile Müsteşarımızla ve Genel Müdür Yardımcılarımızla, Daire Başkanlarımızla bu konuyu defalarca görüştük. Düşününki Türkiye'deki alabalık tesislerinin %75'i

50 tonun altındaki tesislerdir. Bunlar dağların, vadilerin, platoların arasında aile işletmeleridir. Bunların numune alıp 200 km mesafelerdeki laboratuvarlara göndermeleri çok zor. Maliyet olarak da zor. Haftada 2 kere numune almak bu çok yanlış bir şey. Yanlışın temeli şudur. İşletme tesislerimiz var, paketleme tesislerimiz var ve burada 3 – 4 ayda bir suyun debisine göre numune veriyoruz. Ama içinde balık yaptığımız yerde 2 kere numune alma mecburiyeti var. Bunun çok süratli bir şekilde düzeltilmesi gerekiyor. Biz yetiştiriciler olarak şunu biliyoruz. Çevre ve su bizim için balık yapmaktan daha önemli kavramlardır. Bunu da bir kere daha burada huzurlarınızda ifade etmek istiyorum. Saygılar sunuyorum.

Ahmet ATEŞTEPE, Emin olun dereleri temizleyen alabalık çiftlikleridir. Ben tesisimden çiftliğime girmesin diye her hafta bir traktör çöp çıkartıyorum. Dereleri temiz tutan biziz. Bizim istediğimiz şu. Dereler temiz olacaksa bunu hep beraber yapalım. Balık çiftlikleri temiz tutsun, diğerleri istediğini yapabilir olmaz. Bunu belediyelerle, beldelerle kararlaştırıp hep beraber derelerimizi temiz turalım. Bir süre verelim o süreye kadar herkes yapacağını yapsın, kimse kimseye dokunmasın diye düşünüyorum.

Alaattin TUNÇ (Üretici), Suların kirlenmesi ile alakalı daha önce yaşadığımız sorunlar var. Tabii ki gündeme getirecek olan sizlere daha yakın olan birlik başkanlarımızdır. Bir genelleme yapıp aslında bunu değerlendirmemiz lazım. Benim üretim yaptığım yerde varsayalım 10 tane alabalık tesisi var. Her biri ayrı ayrı numune alacak. Benim bildiğim kadarıyla kurumlar başta DSİ olmak üzere haftalık ve günlük numuneler almaktadır. Üreticiyi masrafa sokup herkes tek başına gidip ayrı ayrı numune alsın, masraf yapsın. Zaten giderleri karşılayamıyor durumdayız. Bunun yerine koordineli şekilde çalışıp bence kamu kurumlarının günlük aldığı numuneler göz önüne alınarak bu işin takibinin yapılması gerektiğine inanıyorum.

Daha önce üretim yaptığım yerde ağır metal analizi yaptırıldı. Aynı noktada bir başkasına yaptırılmadı. Bu konuya girmek istemiyorum ancak bir hafta, bir ay sonra yaptığım analizde ağır metal çıkmadı. Analizi yaptığım yerde ve belediyelerin analiz yaptığı sonuçları da karşılaştırarak böyle bir karara varıldı. Bu yüzeyseldir. Suyun hareketi ile değerler değişmektedir. Bir gün aldığımız bir numune diğer gün aynı şekilde çıkmıyor. Bu yüzden benim tavsiyem kurumların masraflar neticesinde yaptıkları numunelerin üreticiler için de kullanılmasıdır. Teşekkürler.

Barış Ecevit ORHAN, Sadece 4 numuneye indirilmesi halinde sanıyorum bu sorun çözülmüş olacaktır. Öte yandan bir işletmeden istenen analizlerin diğerinden istenmemesinde şöyle belki yanlış anlaşılma olabilir. Bütün bu balıkçılık işletmeleri su kirliliği kontrol yönetmeliği tablo 5.7'ye tabiidir. 5.7'de bakılacak parametrelerde Türkiye'nin neresinde olursa olsun tek bir yönetmelik, tek bir tablo aynıdır. Dolayısıyla farklı işletmelerden farklı analizler istenmesi çok olası bir şey değildir.

Barış SAYLAK (Muğla İl Tarım ve Orman Müdürlüğü), Öncelikle bu çalıştayın yaşama getirilmesinde emeği geçen tüm su ürünleri sektörümüzdeki paydaşlarımıza, Su Ürünleri Yetiştiricileri Üretici Merkez Birliği'ne yürekten teşekkür ediyorum.

Biz aynı geminin içerisindeyiz. Tarım ve Orman Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı. Türkiye'de aynı geminin içerisindeyiz. Biz birbirimizin rakibi değiliz. Nasıl üretimi arttırırız, nasıl üretim yapan unsurlarımıza destek oluruz onun arayışı, onun çabası içerisinde olmalıyız diye düşünüyorum. Çiçeği burnunda bir İl Müdürüyüm. Denetim elemanlarımı sahaya sürüyorum. Diyorum ki önce uyarın, eğitin, görüntüye alın. Ama halk sağlığını doğrudan ilgilendiren bir durum var ise gerekli yaptırımları uygulayın. Devletin dilinin hala ceza olarak adlandırılmasını anlamakta güçlük çekiyorum. Hata yapan bedelini öder. Benim üreticime ayrı uygulama, kamu kurumlarına ayrı uygulama olursa çok haklılar.

Biz üretmek, üretmek, üretmek zorundayız. Çok kolay ceza yazarız. Küçük işletmeleri batırabiliriz. İşte burada, Milas'tan toprak havuzcular birlik başkanım var. Sürekli elektrik faturalarını ödeyemediklerinden, mazot paralarını ödeyemediklerinden, çevre tahlillerine verdikleri paralardan dolayı her hafta yanımdalar. Teşekkür ediyorum nihayet çözüme kavuşuyor. Ama çok rica ediyorum. Sahada küçük üreticilerle bizler muhatabız.

Bu konuda Hazine ve Maliye Bakanlığı'ndan da, Kültür ve Turizm Bakanlığı'ndan da Muğla gibi bir yerde turizm tarım olmadan düşünülebilir mi? Balıksız düşünülebilir mi? Sürdürülebilir tarımı su kaynaklarını kirleterek sağlıklı balık üretmemiz mümkün mü? Hep birlikte ortak çözümler üreteceğiz. Kol kola, el ele, omuz omuza Türkiye'yiz. Çok teşekkür ediyorum. Saygılar sunuyorum.

Dr. M. Altuğ ATALAY, Bakanlıklar arası tatlı bir rekabet söz konusu. Bizim Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'ndan eksik bir yanımız yoktur dedi Daire Başkanımız bu konulara açıklık getirsin.

Özerdem MALTAŞ (Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü – Yetiştiricilik Dairesi), Üreticilerin, su ürünleri yetiştiricilerinin ana hizmet birimi biziz ve bizim yönetmelik hükümlerine göre çoğu işlerini yapıyorlar. Tabii daha önce 1380 sayılı kanun 1971 yılında çıktı. Arada birkaç tane düzenleme oldu ancak yeterli gelmiyordu. Bununla ilgili mecliste birkaç ay önce yapılan düzenleme ile artırıldı.

Bizde kaçak işletme azdır. Ama önemli şeylerden bir tanesi 1380'in 13. Maddesine göre izinsiz kurulan tesislere 10.000 TL'den 100.000 TL'ye kadar para cezası getirdik. Benim hatırladığım şu ana kadar ülkede neredeyse 26 – 27 yıldır bu birimdeyim 3 – 4 tane işletme bu kapsama girdi. Ama tabi bunu ikinci denetimde 2 katına çıkıyoruz. 90 gün süre veriyoruz. Üçüncüsünde 300.000 TL ceza ve kapatmaya gidiyoruz. Onu bilgilerinize sunuyorum. Tabii burada hepimizi bağlayan şeylerden biri yönetmelik.

Sizlerden rica ediyorum. Lütfen yönetmelik hükümlerine uyalım. Cezalar arttı. Şimdi ne yapıyoruz. Burada en önemli şeylerden iki tanesi teknik personel çalıştırma ve arıtım zorunluluğudur.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı arıtma ile ilgili açıklamalar yaptı. Bizlerde takip ediyoruz. Çünkü sizinle ilgili her sorunda hangi kuruma gidersek gidelim mutlaka karşımıza çıkıyor. Kiralama yetkisini kalıcı olarak aldığımızda Genel Müdürüm, Genel Müdür Yardımcılarım meclise gittik. Hangi vekilin kapısını çaldıysak il belirtmeyeceğim sizin tesisler şöyle etki yapıyor diye bize ısrarla söylendi. Onun için biz bu yönetmelik hükümleri ile ilgili cezaları arttırıyoruz. Teknik personel ve yönetmelik hükümleri ile ilgili mutlaka dikkat edeceğiz. Bunu kuluçkahanelerde ayrı ayrı yapacağız.

Teknik personel ve arıtım zorunluluğu hariç yönetmelik hükümleri ile ilgili cezaları 5.000 TL'den 50.000 TL'ye kadar limitlendirdik. Kuluçkahanelerde 1 milyon ve 10 milyon alt limiti, 1 milyondan düşüklerde 5.000 TL, 10 milyon kapasitesi olanlara 50.000 TL ceza dedik. Yetiştiricilik projelerinde 50 ton kapasite, işletmelerimizin yaklaşık 2000 tanesi 50 tonun altında, yönetmelik hükümlerine uymuyorsa 5.000 TL ceza. Ama 500 tonun üzerindeki büyük işletmelerimiz 50.000 TL'den başlayacaklar. Her seferinde İl Müdürlüğündeki personeller eğer uygunsuz bir durum görür ise bununla ilgili uyaracağız. İl Müdürümüzün söylediği gibi önce uyaracağız, eğitim vereceğiz sonra bunula ilgili yaptırım uygulayacağız.

En önemli şeylerden bir tanesi teknik personel. Bununla ilgili düzenleme yaptık. Güncelledik, rakamları düşürdük. Teknik personel çalıştırın diye ısrarla uyardık. Üniversitelerimizden ciddi anlamda bizlere etki var. Bize yardımcı olun, uygulayalım. Nakil belgesiyle ilgili, ürünleri hasat ederken mutlaka takip edeceğiz. Belki teknik personelle ilgili düzenlemeleri yapmadığımız müddetçe hasat ettiğiniz ürünleri nakil edemeyeceksiniz. 1000 tonun üzerinde bir işletme için 3 tane getiriyoruz. Cezalar 35.000 TL ile 50.000 TL arasında değişiyor.

Arıtım zorunluluğu dedik. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı bununla ilgili konuştu. Bunu bizde takip edeceğiz. Meclisten çıkan kanunda anlık izlemeler getirdik. Belli kapasitedeki işletmeler için, belirli parametreler için balık gemileri izleme sistemi gibi Ankara'dan izleyeceğiz. Sürdürülebilir yapacağız. Zaten açık denizlerde, temiz sularda yapıyoruz. Daha önce bunu yaptık. Çevre ve Şehircilik Bakanlığına, Kültür ve Turizm Bakanlığına analiz sonuçlarımızı gösterdik ve çok beğenildi. Tabii ki etki ediyoruz ama sürdürülebilir şekilde yapıyoruz. Bizimki yenilenebilir bir etkidir. Teşekkür ediyorum.

Dr. M. Altuğ ATALAY, Teknik personel istihdamı konusunda yeni düzenlemelere geçtik. Dekanlarımızla bu konuda fikir alışverişi yapıyoruz. Hemen şu an 3 – 4 dekanımızı görüyorum. Onlar tabii ki su ürünleri mühendislerinin çalıştırılmasını

ısrarla talep ediyor. Sayın dekanlarım size net burada sektör adına söz veriyorum. Yabancı dil bakımından donanımlı, eğitimi donanımlı, dalış belgesi olan, balıktan gerçekten anlayan ne kadar öğrenciniz varsa bu salon hepsine iş verir. Hiç tereddüt etmez. Şu an varsa benim şu öğrencim böyle nitelikli diye gösterin, bana söyleyin hemen uygun bir işletme muhakkak buluruz, ertesi gün işe başlar. Ama gelen talepler genelde ben Ankara da çalışmak istiyorum diyor. Ya da bana Çorum'da iş bul diyor. Hadi seni Ordu'ya gönderelim desem öğrencimiz gitmiyor. Tabii ücretleri de tartışmak lazım. Bunu da belli bir standarda getiririz. Lütfen bu öğrencilerimizi uygun yerlere kanallıze edelim. Ama işletmeler de çalıştırsın. Bundan sonra onları da denetleyeceğiz.

Sizden özellikle rica ediyorum. İğneyi birazda kendinize batırın. Örnek olarak veriyorum. Eşen çayında toplam kapasite 4620 ton üretilmesi gerekirken üretilen balık 10.000 tonun üzerindedir. Ürettirmeyeceğiz. O suyu koruyacağız. Tedbirinizi ona göre alın. Herkes standardını bilecek. Tam tersini söyleyelim. Geçen hafta Sayın Bakanımızla birlikte Kayseri'ye gittik. Kayseri'nin kurulu kapasitesi 20 bin ton, üretilen ise 3.500 ton, 16.500 ton kapasite atıl duruyor. Atıl tutturmayacağız. Orayı ben aldım kirasını ödüyorum veya ödemiıyorum yaptırmayacağız. Bunların hepsi düzelecek. Kendimize de çeki düzen vermek zorundayız. Denizlerde veya barajlarda koordinatlarınız belli ama bazı yerler 2 katına çıkmış. Uydudan baktığımız zaman görüyoruz. Biz görüyorduk ses çıkarmıyorduk. Sayıştay tespit etti. O koordinatlara uyacaksınız. İmkan var ise büyütelim. Ama o su kamuya ait. Size verilen sınırlar içerisinde kalacaksınız. Su ve çevre kalitesini muhakkak koruyacağız. Sizleri sıfırdan değil ama belli bir kapasitenin üzerinde olanları anlık olarak takip edeceğiz. Uydu üzerinden nasıl balıkçı gemilerini takip ediyorsak problemlerle bize bağlanmak zorunda kalacaksınız. Çok kısa sürede onun hazırlığını da yapın. Bunu Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile de paylaşacağız. Diğer bakanlıklarla da paylaşacağız.

Su kalitesini korumak zorundayız. 600 bin ton hedefini tutturmak için bunları yapmamız lazım. Çünkü biriniz bir yerde bir işi yaparken diğerini rencide ediyor veya zarar veriyor. Bunlar nereden kaynaklandı. Biraz önce Sayın Başkanım söyledi. Bakın belki hiçbiriniz haberi olmuyor. Belki ben sizi hiç tanımıyorum. Ama bilmem nerenin köyündeki bir işletmeyi bir milletvekili gelip bana öyle bir anlatıyor ki fotoğraflarını da gösteriyor. Nasıl savunacağımı şaşıırıyorum. Bu bir alabalık işletmesi de olabiliyor denizdeki başka bir işletme de olabiliyor. Bunları muhakkak disipline etmek zorundayız. Nasıl biraz önce KDV bizim problemimiz değil ama uğraşıyorsak, kiralari çözmeye çalışıyorsak DSİ'nin bütün desteğini aldık. Sağ olsunlar. Nasıl devlet size yol açıyorsa devletin kurallarına da uyacaksınız. Hepiniz bu kuralları zaten biliyorsunuz. Çok büyük bir çoğunluğunuz uyuyor. Lakin öyle bir örnekler geliyor ki hiç savunacak tarafımız kalmıyor. Bu durum denizde de barajda da tatlı suda da var.

Şöyle bir algı da var. Bir şehirde ciddi balık üretimi var. 5 bin ton, 10 bin ton gibi. İşte 30 kişi çalışıyor. Sahibi zengin oluyor kirliliği bizim ilçeye kalıyor. Bunu da savunamıyorum. O bölgeden muhakkak personel alın, belediyeyle irtibata geçin ve işleme tesislerini o bölgede yapın. Suyu değerlendiriyorsak o bölgenin halkı da muhakkak bir şekilde bu işten yarar sağlamalıdır. Öyle yine örnekler veriyorum ki bir şehir alabalık işletmesine düşman olmuş. Ne vergide görünüyör ne ithalatla ihracatta görünüyör, suyu kullanıyor, belediye ve bütün halk karşısında ama oradan 5 – 6 kişiyi işe almış. Bunları istihdam ettim. 1500 ton balık üretiliyor. Yani bunun karşılığı bu olmamalı. Buna da çok dikkat etmek gerekiyor. Bunu böyle izah ettiğimiz zaman belediye başkanlarına veya yerel aktörlere rahat anlatabiliyoruz. Ama hiç istihdam yok dendiği zaman boynumuz da bükük kalıyor. Sizi bu sefer savunamıyoruz.

İhsan BOZAN (Su Ürünleri Yetiştiricileri Üretici Merkez Birliği), Geçtiğimiz yıllardaki çalıştaylarda hep şundan şikayet ediyordum. Aslında çalıştay bittikten sonra çıkardığımız sonuç bildirgesi kitapçığının numarasını değiştirip versek aşağı yukarı sorunlar birbirinin aynısıydı. Dolayısıyla acaba bu çalıştaylara devam etmenin anlamı var mı diye düşünüyordum. Son birkaç yıldır özellikle çeşitli sorunlara kademeli olarak çözümler geldiğini, küçük sorunların ortak çözüm bekleyen sorunlar haline geçtiğini görmekten büyük mutluluk duyuyorum. Merkez Birliğim adına yaklaşık herhalde 900 kişi civarında katılım sağlandı. Dolayısıyla işini gücünü bırakıp bizlerle birlikte olan başta bürokratlarımız, değerli hocalarımız ve üretici arkadaşlarımıza tekrar teşekkür ediyorum.

Aslında su ürünleri sektörü kendiliğinden oluşan ve gelişen bir sektördür. Özellikle denizler için söylüyorum. Dolayısıyla çeşitli çıkar çatışmalarının sürekli gündemde olduğu bir sektör ve maalesef denizdeki su ürünleri sektörünün özellikle geliştiği sahada turizm alanlarının çok yakınları oluyor. Bu sebeple her zaman potansiyel suçlu pozisyonundayız. Sevenimiz bir tane ise sevmeyenimiz bin tanedir.

Tabi bizim aslında en büyük beklentimiz su ürünleri kanun tasarısının ilk hali ile çıkarılmasıydı. Oradaki ana noktada şuydu. Bir hukukçu olarak değerlendirdiğim zaman turizm sahalarının belirlendiği usul ile Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından potansiyel su ürünleri üretim sahası olarak işaretlenen alanlar Bakanlar Kurulu kararı ile su ürünleri üretim sahası olarak çevre planlarına işlenir ve buradaki yetki bu noktadan sonra tamamen Tarım ve Orman Bakanlığı'na ait olur. Tahsisi ve işleyiş süreci şeklinde bir beklentimiz vardı. Ancak uzun süre su ürünleri kanun tasarısı mecliste bekledi, geri çekildi, çıktığı hali ile yine birtakım kazanımlarımız oldu ama bu beklentimizi tam olarak karşılayamadı. Bunu özellikle vurgulamak istedim. Niye bunu söylüyorum. Şimdi yine 7 kocalı Hürmüz pozisyonundayız. Bundan çokta şikayetçi değiliz aslında ama biraz önce Sayın İl Müdürünün özellikle vurguladığı gibi hepimiz aynı gemideyiz.

Bizler özellikle atıl açık deniz alanlarında fırtınalara, balon balığından tutun da köpek balığına kadar çeşitli problemlerle karşı karşıya olacağız. Bugünün Türkiye'sinde maalesef ekonominin zaman zaman derin dalgalanmalar yaşadığı Türkiye'sinde yatırım yapmak için de kaynaklarımızı ve gücümüzü aktaracağız. Ondan sonra da kendimizi birilerine anlatmak zorunda kalacağız. Bu bana çok adil gelmiyor. Birilerinin tam tersi bizim arkamızdan ittirmesi lazım.

Buradan şuraya da gelmek istiyorum. Biz bu güne kadar çeşitli koylardan, körfezlerden sürekli taşındık. Devlet bir türlü bu işi nerede yaptıracağına karar veremedi. Yine dün Sayın Daire Başkanımızın sunumunda görüldüğü gibi yine bir yönetmelik taslağı çıkarılıyor. Diyor ki derinlik 40 m olsun, çiftlikler arası mesafe şu kadar olsun. Belki kapasitelerle ilgili de birtakım çalışmalar vardır. Bütün bu çalışmaların içerisinde ki yaklaşık bir sene önce daire başkanımızla görüşmüştük. Yönetmelik taslağı hep birlikte değerlendirilerek ortak karar verilmek üzere kenara park edilmişti. Bir senedir maalesef o toplantıyı gerçekleştiremedik. Biz artık potansiyel suçlu olarak görülmekten son derece rahatsızız. Bu bizim hiç hoşumuza gitmiyor. Sürekli bize sopa gösterilmesi de hoşumuza gitmiyor. Su ürünleri sektörü adına bunu söylüyorum.

Ben şahsen şunu isterdim. Biz bir komisyon oluşturalım. Bu komisyonda özellikle akademik çevrelerin, üniversitelerimizin mutlaka bilimsel alt yapısını hazırlaması gerekir. Bu çalışmaların bir bilimsel alt yapısının olması gerekir. Ben şahsen inanmıyorum. 40 m derinlik neye göre alındı. Tamamen farazi olduğunu düşünüyorum. Mesafe neye göre alındı. Bunun da farazi olduğunu düşünüyorum. Dün bölgesel ÇED yapılması istenirken bizden bundan 10 sene önce, son çalışmalarda bölgesel ÇED yapılmasını şirket bünyesinde ÇED yapılsın denildi. Bugün farklı artık bölgesel ÇED yapılsın toplam taşıma kapasitesi hesaplınsın deniliyor. Artık bir karar verilsin. Bu iş yaptırılmak isteniyor mu istenmiyor mu? Önce ona karar vermemiz lazım.

Sayın Kültür ve Turizm Bakanımız, Çevre ve Şehircilik Bakanımız Bodrum bölgesini ziyaret etti. Koylarda çiftlikler var kaldırınsın. Bunlar boyacı küpü değil. Devlet mutlaka birtakım hukuk kuralları ile idare edilir. Kurallar içerisinde olanlar keyfi muamelelere maruz kalmamalıdır. Yine söylüyorum. Komisyon oluşturulsun. Ama mutlaka biz masanın bir kenarında olalım. Çünkü bu işi yapan biziz. Hem sermaye yatıran biziz hem de o işin hangi şartlarda daha verimli yapılabileceğini bilen kişileriz. Biz o masanın kenarında olmazsak tepeden inme kurallarla sistem hiçbir zaman sağlıklı bir şekilde yürütülemez. Bunu özellikle vurgulamak istedim.

Bu yönetmelik tasarısı keza su ürünleri yönetmeliği taslağı da gündemde. Her iki taslağında kanunlaşmadan önce mutlaka sektörün görüşlerinin de alınarak yapılması gerektiğini düşünüyorum. Mesela yeni taslakta bildiğim kadarıyla yeni sahalar

açılıyor. Başkanımızın anlattığı kadarıyla rotasyon sahaları olacak. Ama bizim şuan da üretime açılan sahalarımızın kapasitesi muhtemelen yeni sahaları gerektirecek ki yeni rotasyon alanı bırakılabilsin. Bütün bunların hep birlikte konuşularak değerlendirilmesi gerektiğini düşünüyorum.

Özellikle şu konuyu da söylemek istiyorum. Dün Atatürk Üniversitesi Su Ürünleri Fakültesi Dekanı Murat Hoca Sayın Daire Başkanımız Harun Bey’e bir soru sormuştum. Bu sorunun cevabını tam alamadım. Ben o soruyu bir daha tekrar etmek istiyorum. Dün sunumlardan bir tanesinde su kaynağına, bir nehre veya dereye akan geniş borularla kirli sular vardı. Örneğin bu aynı görüntüler bizim Güllük dalyanımızın içerisine gelen Sarıçay ki daha büyük Menderes Nehri ile Karina dalyanına gelen, Didim tarafına gelen çok yoğun kirlilikler var. Şimdi trix değerlerini on yapsanız ne fark eder. Yani birileri denizi kirletsin, birileri su kaynaklarını kirletsin potansiyel suçlu kim burada balıkçılar var yakaladık bunu bas cezayı kapat bunları böyle bir şey olabilir mi? Aslında bunlar çok adil de değil. Denizde kirlilik oluyor.

Biz Bodrum’da mayıs ve ağustosta numune alıyoruz. O numunelerin özellikle ağustostaki numunelerin alındığı dönemde turizm faaliyeti pik yapmış. Yüzlerce motor yağının sintinelerde denize boşaldığını hiç kimse inkar edemez. Onların getirdiği kirlilik milyonlara çıkmış. Bodrum’un nüfusu 160 bin. Mevcut nüfusun atık suyunu arıtabilecek alt yapısı var. Bunların hepsi denize sızıyor. Ben orada yaşıyorum o yüzden bunları biliyorum. Bütün o problemlerin sorumlusu olarak yalnızca su ürünleri sektörünün, balık çiftliklerinin gösterilmesi çok doğru değildir. Dolayısıyla hocamın sorusunu tekrar ediyorum. Biz denizdeki kirliliği tespit ederken veya bir tatlı su kaynağında kirliliği tespit ederken oradaki diğer kirleticilerin ne kadar kirlilik sağladığını tespit edebiliyor muyuz? Buna ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanlığı’nın özel bir çalışması var mı? Bu trix değeri 5 ise; 5’in ne kadarı bizden kaynaklanıyor ne kadarı diğer kirleticilerden kaynaklanıyor buna ilişkin bir çalışma var mı? Bunu özellikle tekrar sormak istedim.

Bizim özellikle gümrüklerde yaşadığımız ciddi sorunlar var. Mesela biz defalarca yine tabii Tarım ve Orman Bakanlığı’nın Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü bakıyor o tarafa ama örneğin balık yağı getiriyoruz. Balık yağındaki tortu %1’i geçerse balık yağını mahrece iade etmek zorunda kalıyoruz. Balık yağındaki tortu daha çok bizi ilgilendiriyor. Bu kriterlerin biraz daha esnetilmesi mümkün müdür? Geçmişte balık ununun protein değerlerinde de standart değerler vardı. Altında geldi mi mahrece iade ediliyordu. Sonradan devlet bunun proteini bizi ilgilendirmiyor dedi. Bu alıcı ile satıcı arasındaki problemidir. Bunu çözdük ama balık yağında da benzer problemimiz var.

Bir diğer problemimiz yine ithal ettiğimiz hammaddelerle ilgili analiz kriterleri, parametreleri şuan bir online sistemle herhangi bir yerdeki il müdürlüğündeki

görevlinin önüne düşüyor o da diyor ki hammaddelerde şu kriterlere bakacağız. Ben İzmir’e balık unu getirdim. O sistemde değerlendirmeyi yapacak kişi Erzurum İl Müdürlüğü’nden bir veteriner veya uzman kim ise hangi parametrelere bakılacağını nereden bilsin. Son derece yanlış bir uygulamadır. Burada devlet Gümrük Veteriner Sınır Kontrol Noktası Müdürlüğü’ne koyduğu veya İl Tarım Kontrol Laboratuvarına koyduğu personele güvenmiyorsa bunun bedelini ben ödemek zorunda değilim. Bu süreç mutlaka 3 – 5 gün daha analiz sürelerini uzatacaktır. Sektörün en kötü ekstra demuraj ödemesine neden olacaktır. Tekrar gözden geçirilmesi gerektiğini düşünüyorum.

Aynı şey aslında Çevre ve Şehircilik Bakanlığı’nda da var. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı MELBES sistemi kurdu. Laboratuvarları MELBES’ten otomatik olarak tayin ediyor. İyi de o laboratuvarları akredite eden biz değiliz. Güvenmiyorsa laboratuvara akreditasyonunu iptal etmesi lazım. Tabi bu noktadan sonra geri dönüş olacağını düşünmüyorum ama bunun da sektöre getirmiş olduğu ilave yükler olduğunu da yeri gelmişken belirtmek isterim.

Bir diğer önemli konu yeni açılmış olan potansiyel üretim alanlarında bol miktarda çantacı diye adlandırdığımız üretim yapmayacak ama ön izni alıp, ruhsatlandırmadan önce bir başkasına satmak üzere başvurularda bulunan birçok insan var. Bildiğim kadarıyla yeni yönetmelik taslağında buna yönelik birtakım adımlar atılıyor. En azından şu yapılabilir. Adam şimdiye kadar 10 tane yer almış veya 3 tane yer almış. Hiçbirini üretime geçirmemiş kendi adına hep devretmiş. O zaman bu artık belli potansiyel çantacıdır. Buna tekrar izin verilmesi, tekrar tahsis yapılması düşünülmemeli bunun önüne bu anlamda da geçilmesi gerekir.

Özellikle Tarım ve Orman Bakanlığımız bu sektörün bu kadar büyümesine 2004’ten sonra vermiş olduğu desteklerle çok büyük katkıda bulundu. Yeri gelmişken bir kere daha teşekkür ediyorum. Sayın Tarım ve Orman Bakanımızda bugün akşam itibariyle desteklerin üreticilerin hesabına yatacağını söyledi. Bunun için de ayrıca teşekkür ediyorum. Ancak biz tabii defalarca farklı destek yöntemleri üzerine çalıştık. Bakanlığımız başta Genel Müdürümüz olmak üzere bu konuda farklı girişimlerde bulunuldu. Özellikle ben yeni türler konusunda yani 600 bin ton üretim 2 milyar dolar ihracat hedefimiz varsa eğer bunu mevcut türler ve mevcut pazarlarla başarmamız imkansızdır.

2018 de 530 milyon çipura – levrek yavrusu üretildi. Son iki senedir çipura – levrek sektörü can çekiyor. Demek ki bu üretimin de bir sınırı var. Karadeniz Somonu veya Türk Somonu gibi alternatif türlerde geliştirmeliyiz. Geliştirme sürecinde de devletimizden ciddi bir Ar-Ge desteği beklemekteyiz. Bunu da özellikle vurgulamak istedim. Tülin Hocam ıslahla ilgili güzel bir sunum yaptı. Baktığınız zaman dünya bu konuda bizim çok önümüzdedir. Verimliliğimizi arttırmamız lazım. Özellikle ıslah

projelerinin ilave desteklere ihtiyacı olduğunu düşünüyorum. Bu destekleri Ar-Ge çalışmaları konusunda özellikle TAGEM projeleri kapsamında biraz daha rakamların artırılıp başarıya daha hızlı ulaşılmasının sağlanması gerektiğini düşünüyorum. Teşekkür ederim.

Ahmet VARIR, İsmi geçtiği için Şube Müdürümüz Harun Bey de cevap verebilir ama şunu söyleyeyim. Biz tesislerden trix analizine ilişkin olarak numunelendirme yaparken zaten o tesisin etkisine bakıyoruz. Tabii ki sonuç olarak çeşitli faktörlerden kirlilik gelebiliyor. Evsel nitelikli kaynaklardan kirlilik gelebiliyor. Gemilerden sintine boşaltılınca trix endeksine bir etkisi olmaz. Çünkü orada baktığımız azot fosfor içeriği ile alakalı bir durumdur. Bizim trix endeksine ilişkin olarak o bölgede izinlendirme ya da faaliyetin kısıtlandırılmasına yönelik bir karar verirken o alan eğer ötrofik bir hale geldi ise zaten orada ne yaparsanız yapın bu tesisin etkisi şöyle, şu tesisin etkisi böyle deseniz dahi artık orada üretim imkanı kalmamıştır. Ama bunun öncesinde alınacak tedbirler açısından dediğinize katılıyorum. O arıtma tesisi ile ilgili evet artıma tesisi yapılması lazım. Deşarj kalitesine uygun olarak, deşarjların yapılması lazım. Derelerle gelen kirliliğinde engellenmesi lazım.

Türkiye’de akredite edilen tüm laboratuvarlar asgari fiyat tarifesine tabiidir. Yani o fiyat tarifesinden daha alt bir tarife uygulayamaz. Aynı metodu uygulamak durumundadır. Aynı sistemde sonuçları raporlamak durumundadır. Ancak bir sene Laboratuvar Daire Başkanlığı da yaptım. Oradan biliyorum. Maalesef işletmeler ile laboratuvarlar arasında çok ciddi anlamda ticari ilişkiler oluşmaya başlıyor. Bu süreklilik arz ettiği noktada artık iş masa başı raporlara dönüyor. Bakanlık burada hiçbir sektörü ya da kişiyi, kurumu suçlama anlamında söylemiyorum. Ya da bu sektörü suçlama anlamında kesinlikle bir şey söylemiyorum. Böyle bir algı oluşmasın. Tüm sektörler için bu uygulamayı getirdik. MELBES sistemine talepte bulunuyorsunuz, hatta çeşitli kolaylaştırmalar da yapıldı. 10 tesise kadar toplu halde de talepte bulunulabiliyor hatta bu 12 tesise kadar da çıkarılabiliyor. Bu noktada görevlendirilen laboratuvar gidiyor numunesini alıyor, işletmeciden ari bir şekilde sonuçlandırıyor. Bakanlık sistemi üzerinden raporluyor. Onun dışında başka bir eğer şu noktada bize fiili olarak bir sıkıntı çıkarıyor diyorsanız onları not alırız. Onların çözümüne yönelikte adımlar atarız. Bu iki konu zannedersen bizi ilgilendiriyordu.

Ama şunu da söyleyeyim tüm kurumlarımız hem Tarım ve Orman Bakanlığı hem Çevre ve Şehircilik Bakanlığı hem de Kültür ve Turizm Bakanlığı gerçekten bu işin sürdürülebilir bir şekilde yürütülmesi için adımlar atıyor. Bizim ön gördüğümüz taslak, biz kesinlikle bu taslağı tartışmaya, etraflıca konuşmaya hazırız. İhsan Bey’in söylediği gibi bu 40 m kafadan yazılmış bir şey değildir. Bu bir proje sonucu ortaya çıkmıştır. 9 Eylül Üniversitesi Deniz Bilimleri Enstitüsü ile bir proje yürütülmüştür. 2,5 yıllık bir projedir. Onun neticesinde öngörüler çıkmıştır. Bunu çürütecek

ya da orta noktada buluşacağımız başka formüller söz konusu ise tabii ki bilim insanlarımızın da katkısı ile biz bu çalışmayı yapmaya hazırız. Teşekkür ediyorum.

Bora KARABALIK (Kültür ve Turizm Bakanlığı – Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü), Konu ile ilgili aslında şöyle söyleyebilirim. Bizim tarafımıza bütün kirliliklerin veya en azından belli konularda sorumluluğun hep su ürünleri sektörüne geldiği ama aslında belli noktalarda Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın da sorumluluğu olduğu konusunda bir beyanda bulunuldu. Aslında burada şöyle bir şey söylemekte doğrudur. Turizm tesislerinin yer seçimlerinde aslında şöyle bir şey gözetilir. Mesela Muğla ili için düşündüğümüzde Güllük Körfezi bölgesinde pek çok turizm merkezi ilan ediliyorsa ve tesislerin yer seçimi burası oluyorsa belki de bu Gökova Körfezi'ni korumak adına yapılmış bir adım gibi de düşünülebilir.

Çeşme örneğini de düşünürsek Alaçatı çevresinde yapılan pek çok tesis belki de Karaburun Körfezi'ni korumak adına yapılmıştır. Bu belirlenen politikalar aslında verilen üst ölçekli kararların bir yansıması şeklinde, yapılan tercihlerin bir sonucu niteliğindedir. Bir noktada bir tercih yapılmış gibi bir durum söz konusudur. Ancak tabi tek sorumlu su ürünleri sektörü değil ve pek çok noktada bizim de sorumluluğu üzerimize almamız gerektiğine katılıyorum.

Özerdem MALTAŞ, Önce makro anlamda bir şeyler söylemek istiyorum. Su ürünleri yetiştiriciliği gerçekten çok hızlı bir şekilde büyüyor. Ülkede bunun makro planlamasını yaparken denizler için söylüyorum ama iç sular için de aynıdır. Özele geliyorum. Bodrum'da yaklaşık 80 – 90 bin tona yakın üretimimiz var. Turizmde başkenti. Bunu sürdürülebilir yapmak zorundayız. Turizm sektörü de büyüyor. İki kez ötelemişiz. Onları açığa aldık sonra bir daha aldık. Bir daha aynı şey söyleniyor ama tabi bunu yaparken biz mecburen makro planlama yapmak zorundayız. Bizde üretim yaparken olduğumuz yerde mutlu değildik. Teknik anlamda söylüyorum. Bunu en iyi kendileri bilecektir. Oradaki betonlaşmadan, turizm tesislerinden bizde etkilenmeye başlamıştık. Çünkü Genel Müdürüm söyledi orada su kalitesi bozulmaya başladı.

Ülkenin Ege Bölgesi, Karadeniz Bölgesi, Akdeniz Bölgesi buralar için makro bir planlama içine giriyorsunuz, girmek zorundasınız ve bunu sürekli yapmanız gerekiyor. Yapmazsak eğer sürdürülebilir olmayacaktır. Hep aynı yerde kalmak gibi bir durum olamıyor çünkü büyüyörüz, üretimimiz artacak. Açığa alırken biraz da tesislerimizi de büyütüyoruz. Bir araya getiriyoruz daha büyük işletmeler elde ediyoruz. Bizim politikamız budur. Rotasyon ile ilgili politikamız ise uygun alanlarda yapmaya başlayacağız. Tabii bunu birliğimizle birlikte yapıyoruz. Onlarla konuşarak uygun alanlarda yapıyoruz. Arttırarak devam ettireceğiz. Uygun alan bulduğumuz her yerde mutlaka rotasyon alanları oluşturacağız. Tabii bunun izlemesini de yapacağız Genel Müdürüm söyledi. Anlık izleme sonuçlarına göre

ihtiyaç olursa rotasyon alanlarını kullanacağız. Bunu yoksa 3 yılda, 5 yılda, 6 yılda sizi rotasyon yapacağız denizler için söylüyorum.

İç sularda da önemli tabii ki. Barajlarda üretim yapıyoruz. 140 – 150 barajda yetiştiricilik faaliyetimiz var. Buralarda zaten on yıllar önce bunu planlamıştık. O alanları belirlerken, bir işletmeye alan verirken biz bu alanları belirleyerek vermiştik. Bu işi sürdürülebilir yaparsak mutlaka rotasyon alanları yapacağız.

Bir başka konu İhsan Bey'in söylediği yeni yönetmelik çalışmaları konusudur. Dün zaman kısıtlı olduğu için detaya giremedim. Kendilerinden görüş aldık. Yine alacağız. Onlarla bir komisyon oluşturulması ile ilgili görüşümüz var. Onlar ilk görüşlerini verdi. Verdikleri görüşler doğrultusunda düzenlemeleri yaptık. Sürekli kendileriyle görüşüyoruz. Merkez Birlik Başkanı ile görüşüyoruz. Sonuçta sektörle birlikte yapıyoruz. Onlardan gelen, il müdürlerimiz, hocalarımız hep beraber bir sonuca geleceğiz. Yoksa en doğrusunu biz biliyoruz diye bir algı da oluşmasın.

Bir başka konu 600 bin tona nasıl çıkacağız. Yeni türlerle ilgili İhsan Bey'in önerisi var. Biz de yeni türlerle ilgili çalışıyoruz. Destekliyoruz. Yeni türleri destek kapsamına aldık. 2004'lerde 2005'lerde yeni türleri desteklemeye başladık. Bu sene kilogramda 1,5 TL'ye çıkardık. Midye yetiştiriciliği ile ilgili dün Bakanımızda bahsetti. 60 – 70 bin ton alan açılması ile ilgili başvurular geldi. Onların şuanda yatırım süreçleri devam ediyor. Midye yetiştiriciliği bize ivme kazandıracak. Sabah hocamız midye ile ilgili güzel bir sunum yaptı.

Çantacılarla ilgili İhsan Bey güzel bir şey söyledi. Yeni yönetmelikte var. Hatta hemen başlayacaktık bununla ilgili ama yine sektörden gelen talepler doğrultusunda bir yatırımcıyı değerlendirirken o belirttiği anlamda düzenlemeler getireceğiz. Artık o insanın yatırım geçmişi, istihdamı gibi şeyleri biliyoruz. Ona göre değerlendireceğiz. Umarım güzel bir sonuca varırız. Hepimiz için hayırlı olur. Teşekkür ediyorum.

Dr. M. Altuğ ATALAY, şunu söylemek istiyorum. Bu çantacılar çözüm bulacağız. Ama çok zor oluyor. Ayırt edemiyoruz. Aklımdan şu geçiyor. Tartışıyoruz. Müracaat sırasında 1 yıllık kira bedelini teminat olarak alalım. Olabilir mi bilmiyorum.

Harun HAŞİMOĞLU (Çevre ve Şehircilik Bakanlığı – Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü), Doğrusu sektörün görüşleri, az önce dile getirilen görüşler açıkçası beni üzmüştür. Çünkü sektörün ihtiyaçlarını ve tam olarak, temel dayanak olarak ve fikren katıldığımız bir şekilde trix analizi sorununun sadece balık çiftliklerinden kaynaklanmadığına bizde inanıyoruz.

Aynı amacı ve aynı bilgiyi paylaştığımız ve inandığımız için ve sektörün diğer ihtiyaçlarını karşıladığımız veya rahatlatacağımızı düşünerek bir taslak oluşturduk. Bu taslağı istişare edilmiyor eleştirisini ben özellikle bu anlamda açıkçası doğru bulmuyorum. Burası tam olarak bir istişare meclisidir. Biz çalıştayı programında olmadığı halde sağ olsunlar birlikten önerimizi kabul ettiler. Gelelim ne yapmak

istediğimizi bütün haziruna anlatalım ve istişare ortamı olsun mahiyetinde buraya taşdık. Dolayısıyla sektörün bilgisi haricinde yapılan bir şey yoktur. Yine resmi olarak paylaşılacak ve kurum görüşleri yine alınacaktır. Lakin burada benim dün sunumda 6 ana başlık dahilinde bahsettiğim hiçbir noktanın, burada tek tek tartışabiliriz hiçbir kaleminin, yapılan yeni düzenlemenin sektörü olumsuz etkileyeceğine ilişkin bana bir ispatta bulunamazsınız.

Fikren farklı düşünüyor olabiliriz. Ama bizim kendimizi sektöre anlatamamış olmak açıkçası beni üzmüştür. Trix hesabına gelecek olursak evet trix sadece balık çiftliklerinden kaynaklanmıyor. Hocamın dün söylediği soruyu süre kısıtlı olduğu için cevaplayamadık. Her bir sektörün çevreye olan etkilerini belirlemek çok zor bir şey değildir. Yani bir atık su arıtma tesisinin nüfus debisinden, azot – fosfor yükünden o alıcı ortama verdiği yükü hesaplırsınız. Balık çiftliklerinde kullanılan yem ve dışkı oranlarının da çevreye etkileri hakkında bir kanaat oluşturunuz. Ama buradaki bakış açısı kimin ne kadar kirlettiğinden öte ortamı değerlendirmektir.

Dolayısıyla bugün hukuken 4'ün üstü, 4,1 olduğu zaman bile karşılığı başkanımın dediği gibi idari yaptırımlarla muhatap olmakken bizim düzenlediğimiz yaklaşım ile faaliyeti sürdürebilmek ve dün bakanımızın söylediği gibi sürdürülebilirlikten bahsederken sizin suçunuz olmayan bu standardı yükseltiyor olmak neden bir sorun olarak değerlendiriliyor. Aksine çözüm olması gereken bir konunun sorun olarak değerlendirilmesini de ben anlamış değilim. Bu anlamda teşekkür ediyorum.

Halil AKDEMİR (Gümüşdoğa Su Ürünleri), Bende çevre ile ilgili aynı fikirdeyim. Evet, bir şeyler yapılmaya çalışılıyor çok güzel ama daha önce izinlendirilmiş, her şeyi uygun olan tesislerin de bundan mağdur olmaması için o yönetmeliğin sonuna yürürlük maddesi ile öncekilerin kurtarılması ile ilgili yollar tercih edilirse herhalde uzlaşma zemini olacaktır diye düşünüyorum. Muhakkak bir şeyler değişecektir. Sektör zaten yeni alanlar, yeni en son çalışmalar birkaç yıldır hep sektör denizden bahsediyorum tabii ki açıkta olalım, görsel olarak bile kafeslerimiz görünmesin ki şikayete konu olmasını engelleyelim.

İhsan BOZAN, Harun Bey yanlış anladı. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'ndan şikayet ettiğimiz yok. Genel olarak söylemek istedim. Biz sektörle ilgili kararlar verilirken, verilmeden önce çalışmaların içerisinde sektörde olsun demek istedim.

Halil AKDEMİR, Bir şeyler düzelsin diye herkesin fikrinin o olduğuna şüphe yok. İsmail Bey de ilk zamanlar herkes hatırlar çalışmaya geldiğinde farklı bakılıyordu. Şimdi DSİ'nin bakışı artık yıllarca anlata anlata hidroloji raporunun ne demek olduğu, su hakları raporu ne demek olduğu, bu suların daha fazla süreli tahsis edilmesinin bunlara bağlı olduğu artık oluştu. Tabiri caizse daha sempatik geliyor. Bu zaman içinde oldu. Muhtemelen çevreyle de birkaç çalıştay sonra aynı durumda olacağız. Dediğim gibi o 40 m ile ilgili hassas olan tebliğ ile ilgili önceden gelen

izinlendirilmiş, her şeyi tamam olan, ÇED'lerini yaptırmış, trix izinlerinde sorun çıkmamış yerlerin durumunun ne olacağıdır. Belli bir zaman sonra bunlarda gitsin 40 m'ye denmeyecekse bu çözülebilir, bir yol bulunabilir diye düşünüyorum.

Çevre ile ilgili bazı notlarım var. Müşterek alanlarla ilgili, ÇED süreçleri ile ilgili. Mersin'de farklı bakıldı konuya, Didim için bir ÇED süreci başlayacak veya Adana için başlayacak. Ama dernek üzerinden mi yürüsün, birlik üzerinden mi yürüsün, şirketler üzerinden mi yürüsün veya birlik ya da dernek üzerinden yürütülürse çevreye karşı taahhüt kim verecek. Birlik mi yoksa faaliyet sahipleri mi verecek. Bunları netleştirmek lazım ki Mersin'de yaşadığımız için söylüyorum dosya hazırlanıp harcı yatırıldıktan sonra iade edildi. Hangi kuruma görüş soracağımız, kimin üzerinden bu süreçler yürütülmeli bunların net olması gerekir. Niye böyle bir cümle sarf ettim. İllerde yapılan ÇED süreçlerinde bizim çokça başımıza gelenlerden biri ilgisiz kurumlara bile senin görüşün ne gibi sorular soruluyor. Orada da tuhaf talepler, buna da bir yardım edin görüşümüzü öyle verelim gibi durumlar oluyor. Sizce sakınca var mı gibi ucu açık bir soru sorulursa maalesef konu bambaşka yerlere gidiyor. Çokça yaşanan böyle süreçler oluyor. ÇED süreci önümüze bambaşka bir şekilde çıkıyor. Konu davaya kadar gidiyor. Oysaki denizde yapılacak bir üretimde belediyenin nasıl bir kurum görüşü olabilir ki.

Çevre ile ilgili güncel bir konu var. Kimsenin pek bilgisi yok diye düşünüyorum. Yeni çıkan mevzuatla ilgili geri kazanım katılım payı ile ilgili bilginiz varsa mevzudan öyle bahsedeceğim. Değilse kimsenin kafasını karıştırmayalım. Biraz karışık bir konu ve herkese yeni bir maliyet yükü getirecek. 1 Ocaktan itibaren uygulanmaya başladı ve beyannamelerin yarın son günü. Bununla ilgili de bilgi verirseniz sevinirim. Merak ettiğimiz işleme – paketleme tesisi olanlar, tesisinde straförleyip balığı piyasaya sürenler bunların hepsi maalesef benim anladığım kadarıyla geri kazanım katılım payı beyannamesi verecek. Her ayın sonu bir önceki ayın bedelini ödeyecek. Strafor başı 1 kg ve ya altına koyduğu paletin adet başına 1 kg gibi. Bunu niye sordum. Aslında bizler öyleyiz, çoğu da öyledir diye düşünüyorum. Ambalaj sistemine dahiliz yıllardır ve belgelendirme ücreti ödüyoruz. Bu yeni çıkan mevzuat bununla çelişkili gibi düşünüyoruz. Arkadaşlarla incelik ve tabiri caizse kirletme parası gibi bir şey olacak. Çevreyi kirletiyorsun parasını ver. Belgelendirme yaptırarak zaten onun bedeli ödeniyorken bir de yeni çıkan geri kazanım katılım payı beyannamesi verilerek onun ödenmesi mükerrerlik teşkil etmiyor. Bununla ilgili bilginiz vardır diye düşünüyorum.

Ormanla ilgili bir şey söyleyeceğim. Yıllardır kiralarla ilgili dertlenirdik. Bir de tahsis sürelerinin yenilenmesinin uzun süreler aldığını söyledik. Kira ile ilgili sanırım çözülmek üzere onun müjdesini aldık. Sürelerle ilgili maalesef hala yenileme, güncelleme yok. Bir yılı aşkın süreler oluyor. Bu maalesef su tahsisini etkiliyor.

Yurtdışı sertifikaları olan firmalar için global gef gibi ne kadar sertifika varsa onların denetimcileri geldiği zaman denetim elemanları bu nasıl iş; senin kiralaman daha olmamış, arazinin tahsisi daha yapılmamış gibi sorulara maruz kalıyoruz. Bunların lütfen daha hızlı ilerlemesi konusunda ormandan gelen yetkililer özellikle dile getirmiş olalım diye söylüyorum. Lütfen daha hızlı orman tahsislerinin yenilenmesi sağlanmalı diye düşünüyorum.

Kiralama yönetmeliği ile ilgili bir taslak var. Onda hata yapmayalım diye birkaç hatırlatmam olacak. Kira artışının neye göre yapılacağı çok önemli bir konudur. Bizim 12 ilde tesisimiz var. 1 veya 2 ilde anlaşıyoruz. Ne zaman artacak. 2 yıl ve izleyen yıllar. Neye göre ve nasıl artacak. Hangi ayın endeksine göre artacak. İş resmi yazışmayla yürütülüyor. Ama kiralama yönetmeliği yapılırken lütfen bütün illerde birlik sağlansın.

Dr. M. Altuğ ATALAY, Ona çözüm buluyoruz. Çok net yazdık. Hemen önümüzdeki hafta netleşecek.

Barış Ecevit ORHAN, Benim çalıştığım birimin işi aslında ÇED süreci tamamlandıktan sonra başlıyor. Tarım ve Gıda Şube Müdürümüz Orhan Bey burada ama ÇED yönetmeliği son birkaç yılda açılan davalar nedeniyle birkaç kez değişti. Nihayetinde bakanlık gördüğü lüzum üzerine hem mahkeme kararları hem de izin lisans yönetmeliği eklerinin uyumlaştırılması ve her tarafa tek bir ÇED prosedürünün oluşturulması amacıyla 2019 yılının başında Hacettepe Üniversitesi ile ÇED yönetmeliğinin revizyonu konusunda bir çalışma yaptı. Dediğiniz hususların hepsi bu çalışma kapsamında değerlendirildi. Çalışmanın tamamlanmasıyla umarım yönetmelik hepimizin sıkıntılarını aşacak çözümleri de getirmiş olacaktır.

Ahmet VARIR, Sıfır atık projesi kapsamında bir üçlü olarak poşetlerin ücretlendirilmesi, geri kazanım katılım payı uygulaması şeklinde uygulama başladı. Belgelendirme yapıyordunuz. Yetkilendirilmiş kuruluşlar üzerinden ya da toplama ayırma tesisleri ile sözleşme yaparak artık o sistem kalktı. Yani belgelendirme için yetkilendirilmiş kuruluşlara herhangi bir ücret ödemeyeceksiniz. Geri kazanım katılım payı geliyor. Eğer içecek ambalajları ise bunlar için adet bazlı olarak ücretler alınacak. Eğer içecek ambalajı değil ise kg bazlı ücretlendirme var. Mesela plastik için söyleyeyim. Yanlış hatırlamıyorsam 40 kuruş, kompozit ambalaj ise o köpükler kg 50 kuruş şeklinde bir ücretlendirme var.

Aslında baktığımızda belgelendirmede kullandığınız ücretlere yakın ya da olması gereken ücretler şuanda geri kazanım katılım payı olarak uygulanmaya başladı. Bu tamamen atığın toplanması, taşınması, geri kazanımı ve bertarafı amacıyla kullanılacak bir kaynaktır. Burada tabii sektörün depozito gibi uygulamalar bilmiyorum sizin sektörde ne derece yapılabilir. Çünkü kontaminasyonlar söz konusu olduğu için çok mümkün olmayacaktır. Ama ilgilendiren bir yanı olursa eğer

depozito uygulaması söz konusu ise yapabilirsiniz bu geri kazanım katılım payından muafiyet söz konusudur.

Bu tamamen atık yönetiminin iyileştirilmesi için yapılmıştır. Büyük çaplı kuruluşlar için 1 ay diğerleri için ise 2 ay bildirim süresi var. Ambalaj beyanınızı yapmanız gerekiyor. O muafiyeti ortadan kaldırmıyor. Belgelendirme sorumluluğunu üzerinizden alıyoruz. Zaten sizin ücretiniz devlete ödeniyor. Devlet bu toplama sistemini kurup bu atıkları toplamakla yükümlüdür.

Şahin ŞENER (Orman Genel Müdürlüğü), Sayın Genel Müdürüm, değerli meslektaşlarım hepinizi kurumum adına saygı ve sevgiyle selamlıyorum. 1990 yılı Sinop Su Ürünleri Fakültesi mezunuyum. 1997 yılından beri bu sektörün içindeyim. Birçok insanla birebir görüşmelerimiz oldu. Bazı problemleri çözebildik bazılarını çözemedik. Ama her şekilde ben de su ürünleri mühendisi olduğum için sizlerin hep yanınızda oldum.

İlk başlarda şöyle bir sıkıntımız vardı. Başkanım çantacı dedi. Kimileri başka ifadeler kullanıyor. Bizde art niyetli insanlar vardı. Bakıyor orman ve su var. Ben buraya bir villa yaparım. Üzerine de 2 tane havuz yaparım. Balık üretim tesisi ve ya balık üretim çiftliği derim. Burayı mülk edinir orada otururum. Tabii son zamanlarda üretici ile diğer anlamdaki insanların arasındaki fark ortaya çıktı. İzin süreci maalesef uzadı. Bunun sebebi daha evvel bir Bölge Müdürünün vermiş olduğu izin veya bir Genel Müdür Yardımcısının vermiş olduğu izni ilk önce 2012/15 sayılı Başbakanlık Genelgesi kapsamında tabii birtakım nedenlerden dolayı her talep sahibinin talebi bir şekilde alındı. İlk önce Başbakanlığa gönderdik. Burada genelge kapsamında ne vardı. Vatandaşın TC kimlik numarası, vergi numarası gibi bütün bilgileri vardı. Biz bu bilgileri bir şekilde derdest edip Başbakanlık makamına gönderiyorduk. Oradan geri gelmesi sürecinde birtakım süreler alıyor. Tabii oradaki inceleme niçin yapılıyor, nasıl yapılıyor bunları biz bilemiyoruz. Bilsek bile sizlere söyleme şansına sahip değiliz. Oradan geldikten sonra biz işlemimizi hızlı bir şekilde hallediyorduk.

Daha sonra 9 Temmuz da Cumhurbaşkanlığı Hükümet sistemi kuruldu. Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sisteminden sonra 2012/15 sayılı genelge mülga oldu. Yerine 2018/8 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi gündeme geldi. Talepler ve izin uzatmaları mutlak suretle bu genelde kapsamında bize geliyor. Taleplerdeki bütün bilgileri biz bu işin sekreteryasını yapan Tarım ve Orman Bakanlığı Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü Çayır, Mera ve Yem Bitkileri Daire Başkanlığı'na göndermek zorundayız. Nasıl bir talep olursa olsun. Bizim gönderdiğimiz talepler Çayır, Mera ve Yem Bitkileri Daire Başkanlığı'nda değerlendiriliyor. Nasıl değerlendiriliyor onu biz bilmiyoruz. Ama biz liste gönderiyoruz. Geri liste geliyor. Liste geldikten sonra inanın ki aynı gün içerisinde balıkçılarımızın taleplerini yetki devri imza iş bölümü talimatı gereğince değerlendirilmek üzere bölge müdürlüğüne gönderiyoruz. Hızlı

bir şekilde sonuçlandırıyoruz. Buradaki gecikmenin sebebi bizim kurumumuz değildir.

Bedellerde birtakım sıkıntılarımız vardı. Sayın Bakanımız talimat verdi. Geçen sene hazırlamış olduğumuz yönetmeliği gönderdik. Bir şekilde çıkmadı. Buraya gelmeden bir hafta evvel yine Sayın Bakanımızın talimatıyla hızlı bir şekilde revizyon yaparak bunu arz ettik. Çıkmasını bekliyoruz. 2017 yılında balık soğutma depolarının yeraltında bununla ilgili çalışmamız oldu. Bugüne kadar hiç öyle bir talep gelmedi. Bunu da size arz etmek isterim. Teşekkür ederim.

Turgay ÖZDEMİR (Malatya İç Su Ürünleri Yetiştiricileri Üretici Birliği), Çevre ve Şehircilik Bakanlığı temsilcisine bir sorum olacak. Şuan uygulamada olan bir yaptırımla ilgili karşılaştığımız bir sorun var. Üretime yeni açılan barajlara müracaat ettiğimizde ön izin veriliyor. Akabinde Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğüne görüş sorulduğunda kıyı şeridi belirlemesi için müracaat eden kişiden 15.000 TL'ye yakın bir ücret talep ediliyor. Biz üye sayısını artırmak için küçük işletmeleri teşvik ediyoruz. Bu onlar için büyük bir bedel oluyor. Bu kıyı şeridini belirleme Çevre ve Şehircilik Bakanlığının ya da ona bağlı il müdürlüklerinin görevleri arasında değil mi?

Bununla beraber DSİ her işletme için hidroloji raporu istiyor. Küçük işletmelerin kira sözleşmesi 5 yıl ve ya 10 yıl ve her kira sözleşmesi bittiği zaman bu bedel tekrar mı ödenecek. Hidroloji raporu 1 yılı buluyor. Bu da işletmecileri, üreticileri, yatırımcıları daha çok geciktiriyor. Bu konuda sıkıntımızı paylaştım. Gereğini sizlere bırakıyorum.

Barış Ecevit ORHAN, Kıyı kenar çizgisinin tespiti bildiğim kadarıyla Mekansal Planlama Genel Müdürlüğünde ama ben bunu not olarak aldım. Bunu da üst makamlara arz edeceğim.

Şükrü TOKLU (Antalya İç Su Ürünleri Yetiştiricileri Üretici Birliği), Ormanda kira indiriminde %50 müjdesi verilmiş durumda ama daha önceki yıllarda da kırsal yerlerde, köylerde 5 yıl ikametgahı ve nüfus kaydı olanlara kira tutarının %80'i alınmaz diye bir durum vardı. O kalkacak mı?

Hazine ve Maliye Bakanlığı temsilcisine bir sorum var. Su kirasını yatırmak için Tarım İl Müdürlüğüne gidiyorum. Kira günümün ne zaman olduğunu soruyor. Ocak ayının 10'unda veya şubat ayının 10'unda, şubat ayının devletin enflasyon ve artma değer katsayısı var. O daha çıkmadı martta gel deniyor. Bu konuyla ilgili hepsi sene başında belirlenmiyor mu?

Tarım İl Müdürlüğü üreticilerimizden çiftliklerin vaziyet planlarının koordinatlarını istiyor. Bu planlar hem bizde hem de Tarım İl Müdürlüğümüzde var. Bunun bir haritacıya imzalatılması şart mı ve ya kendi elimizdeki fotokopisini sunamaz mıyız?

2007 yılından beri birlik başkanlığı yapıyorum ve o yıldan beri ormandaki pişirme sorunu ile ilgili sürekli ricalarımız oluyor. Var olan bir duruma meşruiyet kazandırmak istiyoruz. Bu konu ile ilgili sanki kulislerde iyi bir şeyler olacakmış gibi duyduk. Orman Genel Müdürlüğü temsilcisinden bu konu ile ilgili de bilgi rica ediyoruz.

En önemli sorunda aslında birliklerimiz zor durumdadır. Eskiden beri bütün birliklerin mutabık olduğu bir ricamız var. Birliklere yetki ve sorumluluk verilmesini istiyoruz. Yeni yönetmelikte buna uygun bir madde var mı? Mesela bir saha açılımında birliklerden görüş almak ve ya onlara sorumluluk ve yetki vermek gibi değişiklikler ön görülüyor mu? Teşekkür ediyorum ve çalışmaların da hayırlı olmasını diliyorum.

Turgay TÜRKYILMAZ (Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü), Birlikler üzerinden kiralama yöntemine geçiş eskiden beri tartıştığımız ve kendi aramızda da müzakere ettiğimiz bir konudur. Belli bir yöntem izleme kararı aldık. Bu aldığımız kararın bir mevzuat altyapısını oluşturma gerekliliğini yapmaya gayret ediyoruz. Yaklaşımımız bunu hayata geçirmek yönündedir. Ancak kanundan sonraki yönetmeliğin bir an önce hayata geçirilmesi gerekiyor. Ondan sonra öncelik bölge birlikleri üzerinden denenmesi ve ilk uygulaması yapılmış olacaktır.

İşletmelerin harita üzerinde gösterilmesi konusunda İl Müdürlüklerimize biz talimat verdik. Bu konuda hem iç su hem de deniz alanlarındaki yapılan kiralamalarındaki yerlerin alanları ile ilgili ciddi manada bir eksikliğimizin olduğu ortaya çıktı. Koordinatların farklı alanlardan çıktığını gördük. Elektronik sistem üzerinde hangi tesis nerede kısmını biz merkezden Sayıştay Başkanlığından bir denetim sonrasında bu alanların nerede olduğu yönünde bir bilgi talebi geldi. Biz o talepleri kendileriyle paylaşmadan önce nerede olduklarına bir bakalım dedik. Örneğin Konya'daki bir tesis ve ya Antalya'daki bir tesisin Suriye sınırları içerisinde ya da Gürcistan'da çıkıyordu. Bunların doğrulanması gerekiyor. O doğrulamayı yapmak zorundayız. Çok detaylı ve yorucu bir çalışma değildir. Bundan sonraki yapacağımız işlemler için de altyapı oluşturacaktır.

Şahin ŞENER, 21 Temmuz 2017 tarih ve 29955 sayılı Resmi Gazete de bizim yönetmeliğimizin 8. Maddesine 19. fıkra ek olarak eklendi. Balık üretim tesisi kurmak maksadı ile izin talep eden gerçek kişinin izin talep edilen orman köyünün veya 6360 sayılı kanuna göre orman köyü iken mahalle haline gelmiş yerleşim yeri nüfusuna kayıtlı ve o yerde ikamet etmesi halinde arazi izin bedeli %80 indirimli olarak alınır. Bu değişmedi. Buna müdahale etmeyeceğiz.

Siz diyorsunuz ki satış meselesini, lokanta işini bir şekilde çözelim. Mevzuatta buraya lokanta tesisi kurma şansınız yok. Adı üzerinde balık üretim tesisi hem zaten Eşen Çayındaki büyük çaplı yerlerde kimse balığı pişirip satmaya kalkmaz. Ama özellikle Didim Çayında olduğu gibi, Karadeniz'in bazı yerlerinde, İç Anadolu'da

veya Borçka Barajı'nın etrafında insanlar ürettiği balığı pişirip satamaz ise zaten kara geçemiyor. Bunu biz biliyoruz.

Daire Başkanım, Başkan Yardımcım ve bizlerin uğraşı ile buna ancak şunu söyleyebildik. Satış ünitesi. Canlı veya pişmiş olabilir. Tabii bunu kendi aramızda İzin ve İrtifak Hakları Şube Müdürlüğü'müzle bir şekilde diyeceğiz ki mevzuat buna izin vermiyor. Ama bu küçük işletmeleri de mağdur etmeyelim. Bunun çabasıdayız. Yönetmeliğimiz çıkarsa 29 ton/yıl ve altı kapasiteler için satış ünitesi ibaresi geçecek.

Orman izinlerinde su tahsis belgesi iznin ana dayanağıdır. Su tahsisi belgesi süresi ne kadar çok olursa üretici içinde iyi olacaktır. Nedeni ise diyelim ki 15 yıl, 20 yıl su tahsisi belgesi aldınız. Bu tesis 16 yıl çalışacak. Hatta biz 29 yıla kadar izin verebiliyoruz. İzni aldığınız takdirde her sene arazi bedeliniz bak oranı katsayısıyla artarak gelecek. Haliyle şuan yaşamış olduğumuz büyük sıkıntılar var. Bir anda 10 birim olan arazinin bedeli 150 birime çıkıyor. Haliyle siz üreticilerde diyorsunuz ki benim 10 TL'lik ücretim niye 150 TL'ye çıktı. Bunu biz tabii açıklayamıyoruz. Su tahsisi belgesinin süresi ne kadar uzun olursa sizde bizde rahat ederiz. Teşekkür ediyorum.

Hüseyin SEVGİLİ (Akdeniz Su Ürünleri Araştırma, Üretim ve Eğitim Enstitüsü), Yemdeki dışa bağımlılık hepimizin yaşadığı bir problemdir. Maalesef hammadde konusunda da yoğun bir dışa bağımlılık söz konusudur. Balık unu ve balık yağına her ne kadar bir miktar üretsek de ihtiyacımızı karşılayamıyoruz.

Bunlara alternatif olan bitkisel proteinler; mısır gluteni, soya küspesi, bezelye proteini, kanola proteini ve bunların konsantreleridir. Maalesef bunlarda da dışa bağımlıyız. Belki mısırdan bir miktar yol aldık ama soya ve diğer baklagil kökenli hammaddelerdeki bağımlılığımız çok yüksektir. Ben şimdi kabaca bir hesap yaptım. 500 bin ton civarında yemi üretiyoruz. Yaklaşık bundaki bağımlılığımız benim tahminimce %60 – 65 civarındadır. Kilosunu 1 dolardan alsak yaklaşık 350 milyon dolar yapıyor. Çok büyük bir gider.

Teknolojide de dışa bağımlıyız. Ekstruderler, yem fabrikalarının kurulumu, bunların işletilmesi dolayısıyla buna yavaş yavaş bir çözüm aramamız gerekiyor. Hem alternatif tür seçiminde çünkü ürettiğimiz 3 türde karnivor türlerdir. Yüksek proteine ihtiyaçları var. Bir taraftan omega 3 gereksinimlerini karşılamak için bir miktar balık yağına ihtiyaçları var. Dolayısıyla omnivor, tropik seviyesi düşük türlere doğru yönelmemiz gerekecektir.

Sayın Genel Müdürüm sanırım Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü'nün makro planlamaların bazı konularında devreye girmesi gerekecek. Özellikle soya üretim alanlarının genişletilmesi, diğer yağlı tohumlu bitkilerin üretimlerinin yaygınlaştırılması konusunda bunların altını çizmek istedim. Teşekkür ederim.

Emral CÖMERT, Bizim şimdi dömlü yumurtalar ithal ediliyor. Sadece sağlık

sertifikasına bakılıyor vertikal bulaşan özellikle bu viral hastalıkları taşıyabilir mi? O konuda devlet yeterli önlem alıyor mu?

Dr. Gülnur KALAYCI (Tarım ve Orman Bakanlığı - İzmir Bornova Veteriner Kontrol Enstitüsü), Teşekkür ediyorum. Güzel bir noktaya değindiniz. Döllü yumurta girişlerinde her seride kontrol yapılmıyor. Türkiye'nin canlı tüm hayvan ihracatında analiz sertifikasıyla giriş yapılıyor. Burada da risk bazlı olarak yapıldığı dönemler oldu. Yalnız tabii geldiği ülkelere özenle dikkat ediliyor. Onun dışında bazı firmalar direkt her serisini bize kontrol ettiriyor. Ama onun dışında şu an için bir sorun olduğunu düşünmüyorum. Çünkü viral hastalıklar düzenli olarak yıllık tarama kapsamındadır.

Bazı bölgelerde yılda 2 kez taramalarımız var. Bizden kaynaklı değil uluslararası sulardan kaynaklanan risklerden dolayıdır. Bu taramaların hepsinde de ayrıntılı izleme bilgi formu vardır. Tüm girişlerin ve çıkışların olduğudur. Onun yanı sıra da yine Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü Veteriner Sınır Kontrol Dairesi ile de Ulusal Referans Laboratuvarı olarak sürekli irtibat halinde çalışıyoruz. Her seride girişte kontrol edilmemekle birlikte giren yumurtalardan çıkan yavrularda kontrol altındadır.

Ferit ÖZ, Anladığım kadarıyla yeniden değerlendirme oranıyla ilgili bir konu. Biz yeniden değerlendirme oranını ekim ayı enflasyon rakamları açıklandıktan sonra genel tebliğ olarak hazırlığını yapıyoruz. Bu yılını kontrol ettim 23 Aralıkta çıkmışız. Bu yıl ve geçen yıl biraz geç açıklandı. Ama aralık ayı içinde açıklanıyor ve buna bağlı hat belirleyen diğer kanunlarda, harçlarda, KDV'de birçok hat belirlediğimiz yeniden değerlendirme oranını esas alarak yaptığımız düzenlemeleri de biz yılsonuna kadar hepsini çıkmış oluyoruz. 31 Aralık günü bizde herkes mükerrer resmi gazeteleri kontrol eder. Tebliğ çıktı mı yayınladı mı diye. O yüzden şubata, marta kalma gibi bir olay olmaz. Muhtemelen münferit bir olay, çok hakim olmayan biri baktı diye düşünüyorum.

Dr. M. Altuğ ATALAY, Sorun şu Ferit Bey, tefeden mi tufeden mi, aylık mı yıllık mı oluyor. Hazine ve Maliye Bakanlığı'ndan aldığımız bir görüş ile aylık tarımsal tüfe üzerinden her ay yeniden değerlendiriliyordu. Yeni yönetmelikte biz bunu kendimize uygun şekilde yazdık. Hazine ve Maliye Bakanlığı'ndan da görüş alacağız. Ondan sonra zaten sıkıntı kalmayacaktır.

Özerdem MALTAŞ, Biz yeniden değerlendirme oranını kullanıyoruz. İlk kez kiralama yaptığımızda bir kiralama sistemimiz, modülümüz var. Kiralama modülünde onu her yıl güncelliyoruz. Ama başkanım başka bir şey soruyor. Yıl ortasında kirası bitiyor. Bir önceki yılın aynı ayına göre illerimiz arasında farklılıklar var ama tabii kiralama yönetmeliğinde bunu düzelteceğiz.

Orhan DOKUMACI (Çevre ve Şehircilik Bakanlığı – ÇED İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü), ÇED İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü, Tarım ve Gıda Şube Müdürüyüm. ÇED’lerde biz potansiyel alan bazında kooperatifler veya Tarım ve Orman Bakanlığı ilgili birimler aracılığıyla yapılacak başvuruları değerlendiren olarak biz resmi yazımızı da Tarım ve Orman Bakanlığı’na göndermiştik. Yatırım ortamı iyileştirme koordinasyon kurulu kapsamında yapılan çalışmalarda ilettik. Bu şekilde bize başvurularda bulunacak olursa bunları değerlendirebilecek durumdayız. Yeni açılan bölgelerde bunlar gerçekleştirilebilir.

ÇED ile ilgili kurum ve kuruluşlardan görüş alınırken onların kendi mevzuatları kapsamındaki yetki sorumlulukları dikkate alınarak değerlendiriyoruz. Onların görev alanında olmayan hususla ilgili bir talepleri varsa biz bunları ÇED içerisinde dikkate almıyoruz. Mümkün olduğunca biz de uygulamalarımızda birliktelik sağlamak açısından hizmet içi eğitimlerimize de birimlerimizle ortaklaşa çalışmalarımız var. Bu hususta bilgi vermek istedim.

Osman PARLAK, Sayın Genel Müdürüm öncelikle Sayın Bakanımızın da katılımıyla çok güzel bir çalıştay yaptık. Bundan dolayı hem birlik başkanımıza, yönetimize, sizlere ve bütün katılımcılara teşekkür ediyorum. 600 bin ton üretim ve 2 milyar dolar ihracat konusunda çok düşünüyorum. Bunun bir bölümü de Karadeniz’deki sizin Türk Somonu adını verdiğiniz ve baştan beri desteklediğiniz projedir. Bu projede 100 bin ton civarında Türk Somonu üretilecek ve yaklaşık 500 milyon dolar ihracat yapılacaktır. 5 sene içerisinde olacak ama 2023’te inşallah bu hedeflere ulaşırız.

İki noktayı burada hem yetiştiriciler hem de sizlerin huzurunda belirtmek istiyorum. Bu 600 bin ton üretime giderken hastalıklarla mücadele nasıl yapılacak? Bununla ilgili Genel Müdürlüğünüzde özel bir toplantı yapılmasını talep ediyorum. Çünkü kuluçkahanelerimizde de, yetiştiricilik tesislerimizde de birçok hastalık var. Bunlar hem maliyetimizi hem verimliliğimizi etkileyen unsurlardır. Bunu çok ciddi bir şekilde konuşmamız gerekiyor. Tedbirleri yasal zeminlerde yapmamız gerektiğine inanıyorum.

İkincisi de buradan yetiştirici kardeşlerime şunu söylemek istiyorum. Hiçbir zaman için yaptığımız faaliyet sudan ya da çevreden daha önemli değildir. Evet, üretmek çok güzel, üretmeden özgür bir toplum olamazsın ama üretirken de çevreyi kirleterek, havayı kirleterek bir yere varamazsınız. Ülkenin geleceği için bütün arkadaşlarımızın bunu da hesap etmesi gerekiyor. Bu vesile ile tekrar hepinize saygılarımı sunuyorum. İnşallah gelecek yıl yeniden buluşmak üzere diyorum.

Dr. Gülnur KALAYCI, Osman Bey’e çok teşekkür ediyorum. Ben Türk Somonundan çok mutluyum ama aynı zamanda çok korkuyorum. Çünkü çok yüksek gidiyor ve oldukça yoğun, sıkışık gidiyor. Biz hep viral hastalıkları ön plana

çıkartıyoruz, yıllardır ben bu çalıştaylarda da hep viral hastalıklar konusunda daha karamsar konuştum.

Bu sene iyimser konuştum. Belli bir noktaya gitmemiz gerekiyor dedim. Tabii ki rehavete kapılmamamız gerekiyor. Özellikle uluslararası sularımız ve oralardan iç sularımıza gelme ihtimali olan bir coğrafyadayız. Şu son zamanlarda virallerden öte bakteriyel, parazit, yanlış aşılama, yanlış ilaç kullanımında da artık balık kaybeder hale geldik. Bunları üzülererek söylüyorum. Paraziter enfestasyonlar geçmiş yıllara göre çok arttı. Bunların bazıları da kolay kolay tedavisi olmayan ya da temizlenemeyen şeylerdir. Artık çıkan 3 – 4 tane raporumuzdan 2 tanesinde su parametrelerinin kontrol edilmesi diye not düşer hale geldik. Antibiyotik kullanımımız çok kötü durumdadır. Böyle gidersek birkaç yıl sonra bir florfenikol şuada aşırı duyarlı gidiyor, diğerlerinde orta ya da kuvvetli dirençler görüyoruz. Artık o da bitecek.

Aşılamalarımızda sıkıntılar var. Doğru ve zamanında aşılamalar yapmıyoruz. Balığımız sağlıklı olmalı ki aşılar işe yarasın. Temizlik ve dezenfeksiyona da dikkat etmemiz gerekiyor. Yoğunluğun çok arttığını ve aynı alanda işletme sayısının fazla olduğunu görüyoruz. Bütün bunların ışığında somondan da bu açıdan korkuyorum.

Bir diğeri de bizim aslında damızlıklardan başlayarak kontrollü gitmemiz gerekiyor. Sektöründe bu konuda bize destek olması gerekmektedir. Yıllardır ben aynı şeyden şikayet ediyorum. Biz sürekli tarama yapıyoruz. Program gittiğinde tüm işletmelere teşekkür ediyorum, tatlı su, deniz balıkları, kuluçkahane, yetiştiricilik hiç sıkıntısız numunemiz geliyor. Ama ölümlü vakalarda bize numune gelmiyor. Hala gelmiyor. Mesela biz bu yaz çipuralarda sıkıntı yaşayabiliriz. Onun için en başından bize örnek gönderin. Bir hastalık yakaladığımızda takip ediyoruz. Baştan olursa viral hastalıkta bile ihbarı mecburi de tabii ki imha ama onda da yine elimizden geldiğince sektörün zararını azaltmaya çalışıyoruz.

Mesela bölgenin hayvan sağlığı bize güvence veriyorsa 3 aydan 6 aya kadar porsiyon büyüklüğünde izin veriyoruz. İmha edilecekleri mesela belli bölgelerde özellikle Burdur Baraj Gölünde veya kedi köpek maması olarak ekonomiye çevirdik. Benim sizlerden ricam bizlerle de daha fazla temas kurmalısınız. İhbarı mecburiden korkmayın. Şuan iyiyiz ama iyilikte de rehavete kapılmayalım.

Osman PARLAK, Yüksek kaliteli sularda alabalık üretimine izin veriliyor anlamı mı taşıyor? Daha az kirletilmiş sularda ise başka balıkları yapabiliyorsunuz. Alabalıkları belgeselerde görüp ırmağın, derenin yukarısına çıkıp temiz sularda yumurtluyor falan belki oradan esinlenilerek bu madde konulmuştur diye düşünüyorum. Ama bunu değiştirmesenziz özellikle barajlardaki üretimlerde üreticiler çok sıkıntı çekebilir.

İsmail KÜÇÜK (DSİ Genel Müdürlüğü), Öncelikle herkese iyi akşamlar diliyorum. Emeği geçenlere tekrar teşekkür ediyorum. Hidroloji raporları konusundan

başlamak istiyorum. Hidroloji raporlarıyla ilgili dün de bir sunum yaptım. Kimlerin rapor hazırlaması gerekiyor, kimlerin hazırlamaması gerekiyor hatta bazı gereksiz yerlere rapor hazırlattırıldığını, bunlara uyanık olunması gerektiğini, hazırlanmaması gerektiğini, bu konu ile ilgili bizden doğrudan bilgi alabileceklerini söyledim.

Bu konu ile ilgili 1 yıllık bir süreden bahsediliyor. 1 yıllık süre başlayalı 8 yıl oldu. 8 sene öncesinden uyardık. Üyelerinizi tek başına bırakmayın, toplu olarak rapor hazırlatın. Birlik olarak bu işi üstlenin. Birlik olarak yaptırırsanız daha organize iş yaparsınız ve hepiniz kazanırsınız.

Osman Bey'in sorusu için Su Yönetimi Genel Müdürlüğü ilgileniyor olabilir. Bu işlerin uygulama noktasındaki izinlerini veren yetki DSİ'dedir. DSİ zaten bu konu ile ilgili tahsis yönetmeliğini yayınladı. Çalışmalarını buna göre yapıyor. Herkese teşekkür ederim.

Özgür EMİROĞLU (Eskişehir Osmangazi Üniversitesi), Az önce konuşulan konu da 2015 yılında yapılan değişiklik ile 1. Sınıf sularda alabalık yetiştirilebilir dedi. 2. Sınıf sularda alabalık dışındaki diğer balıklar, dolayısıyla 2. Sınıf sularda alabalık yetiştirmemizde bir problem yoktur. Şuanda Su Yönetim Genel Müdürlüğü referans projesi yürüterek bu yönetmelikte gerekli değişiklikleri yapmak üzeredir. Teşekkür ederim.

Dr. M. Altuğ ATALAY, Yine güzel bir çalıştay oldu. Fakat sıkıntı şu; bu sene çitayı öyle bir yükselttik ki seneye ne yapacağız onu bilemiyoruz. Ama dün yemekte konuşurken Sayın Bakanımız bir yemek programında Mehmet Chef ile birlikte ürettiğimiz balıklardan yemek pişirmeyi planlıyoruz. Daha iyisi ne olabilir denildi. Belki Sayın Cumhurbaşkanımız pişirir. Çıta bilmiyorum ondan sonra ne olacak.

İnşallah yine önümüzdeki sene Sayın Bakanımızla hep beraber sağlıklı bir şekilde buluşma imkanı yakalarız. Bu çalıştayın biz çok faydalı olduğunu, en azından bize ödevler yüklediğini ve buraya hazırlanarak geldiğimizi bilmenizi isteriz. Bu çalıştayın hazırlanmasında emeği geçen başta Faruk Başkan'a, Yönetim Kurulu Üyelerine, tüm birliklere, sponsorlara ayrı ayrı teşekkür ediyorum.

Hakikaten güzel bir heyecan oldu. Tüm katılımcılara, bu saate kadar ayrılmayan, dinleyen, destek veren, katkı veren herkese çok teşekkür ediyorum. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na, Kültür ve Turizm Bakanlığı'na, Hazine ve Maliye Bakanlığı'na teşekkür ediyorum. Seneye görüşmek üzere diyorum. Hayırlı uğurlu olsun.

SONUÇ VE ÖNERİLER

- ✓ 2 Ocak 2020 tarihinde yayımlanmış olan Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile balıklarda; toptancı halleri ve su ürünleri toptan satış yerlerinde KDV %1 olarak düzenlenmiştir. Ancak, balık denilince ülkemizdeki su ürünlerinin (kabuklular, çift kabuklular ve yumuşakçalar gibi) tamamını kapsamamaktadır. Diğer taraftan üreticiden üreticiye, marketlere ve işleme tesislerine gerçekleştirilen satışlarda KDV %8 olarak uygulanmaya devam etmektedir. Bu durum haksız rekabete yol açtığı gibi hem üreticiye hem de tüketiciye yansımada farklılıklar olmaktadır. Bu durumun düzeltilmesi için, su ürünleri toptan satışlarında KDV'nin %1 oranında uygulanacak şekilde düzenlenmesi,
- ✓ Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü'nün yetiştiricilik tesislerini uydu üzerinden anlık olarak takip etmek için hazırlanacak sistemin bir an önce uygulamaya geçirilmesi,
- ✓ Destekler olmak üzere yayınlanacak tebliğ ve genelgelerde üreticiler adına Merkez Birliği'nden görüş alınmasının faydalı olacağı,
- ✓ Gerek denizlerde gerekse baraj göllerinde tesislerin mutlaka rotasyon alanlarına ihtiyacının olduğunun bilinmesi,
- ✓ Ülkenin ve tarımın diğer kollarının da düşünülerek kapasitesinin üstünde üretim yaparak kirliliğe sebep vererek şikayetlere yol açılmamasının önemli olduğu,
- ✓ Atıl kapasite yaratılmaması, kapasitenin üstünde üretim yapılmaması,
- ✓ Hedefimiz olan 600 bin ton üretimi yakalayabilmek için mevcut kapasitelerin üretime kazandırılması,
- ✓ 1380 sayılı Su Ürünleri Kanunu'nun 13. Maddesine göre izinsiz kurulan tesislere 10.000 TL'den 100.000 TL'ye kadar para cezasının getirildiğinin bilinmesi,
- ✓ Ülkemiz sularında makro planlama yaparak sürdürülebilirliğin sağlanması,
- ✓ Yeni açılacak olan potansiyel üretim alanlarında üretim yapmayacak ama ön izni alıp, ruhsatlandırmadan önce bir başkasına satmak üzere başvurularda bulunan insanlara karşı önlem alınması,
- ✓ Gerekli Ar-Ge çalışmaları kapsamında özellikle alabalık olmak üzere ıslah çalışmalarının ön plana çıkarılması,
- ✓ Çiftliklerde çalışan su ürünleri mühendislerinin aldıkları ücretlerin tartışmaya açılması,

- ✓ Yetiştiriciler için hazine ve orman arazilerinin altyapıları oluşturularak; paketlenme, işleme ve depolama tesislerinin kurulmak üzere üreticilere tahsis edilmesi ve Kırsal Kalkınma Programlarında desteklenmesi, iki yıl içerisinde tesislerin yapılmadığı takdirde geri iade edilmesi, bu şekilde yapılması durumunda hem ürünlerin stoklanması hem işlenmesi ve paketlenmesi gibi aktiviteler hayata geçirilmiş olacak, böylece hem tüketim artırılabilecek hem de yaşanan sıkıntıların sona ermesinin sağlanması,
- ✓ Gerek orman arazisi gerek kendi mülkü gerekse hazineye ait karasal balık çiftliklerinde imar ve tapu istenmeden, kapasitesine bakılmaksızın yenilenebilir enerji sistemlerinin Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programına alınması,
- ✓ Üreticiler yönetmelik hükümlerine uygun hareket etmeli, kurallara uygun davranmalı aksi takdirde cezai işlemlere maruz kalacaklarını bilmelerine,
- ✓ Su ürünleri yetiştiricileri üretici birliklerinin, üretici üzerinde yetki ve yaptırımları bulunmamaktadır. 5200 Sayılı Yasanın değiştirilerek birliklerin etkin ve yetkili bir hale getirilecek şekilde bir düzenleme gerçekleştirilmesi sektör içi birlik ve beraberlik içinde ilerleme adına önemli olduğunu,
- ✓ Bürokratların da işlemlerin hızlı ilerlemesi için gerekli özveride bulunması, işler hızlı ilerletilerek üreticinin mağdur edilmeyecek şekilde çözümlerin çabuklaştırılması,
- ✓ Kamu, kurum ve kuruluşlarında çalışanların bazı noktalarda sorumluluğu üzerlerine alarak çalışmalarını buna göre yapmaları ve planlamaları,
- ✓ Belediyeler, muhtarlar ve halkı karşılına almadan, yöresel halktan istihdam sağlayarak üretim faaliyetlerinin yürütülmesi,
- ✓ Ceza yazmanın çözüm olmadığı, önce uyarılmalı eğer sonuç alınamazsa ceza yöntemine başvurulmalı,
- ✓ İşletmelerde teknik personel çalıştırma konusunda İl Tarım Müdürlüklerince denetimlerinin sıklaştırılması,
- ✓ Su ve çevre kalitesi korunması,
- ✓ Su kalitesinin korunması, fazla su kullanarak suyun kirletilmemesi ve yeni teknolojilerin kullanarak suların temizlenmesi,
- ✓ Sürdürülebilir bir üretim için herkesin elinden gelen gayreti göstermesi,

- ✓ Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nca Numune Alma Analiz Metotları Tebliği'nde su ürünleri tesislerinde mevsimsel olarak, numune alma sıklığının yılda 4'e düşürülmesi ile ilgili yönetmeliğin biran önce çıkartılması,
- ✓ İşletmecilerin tesislerindeki çevresel tedbirleri gözden geçirmeleri, adli ve idari yaptırımlara maruz kalmamaları,
- ✓ İlgili kamu kuruluşları ihtiyaç duydukları yerler için numune almayı kendi teşkilatlarına yaptırmalı,
- ✓ Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nca Denizlerde Faaliyet Gösteren Balık Çiftliklerinin Çevresel Yönetimi Yönetmelik Taslağı konusunda su ürünleri yetiştirici birliklerinden görüş alınması,
- ✓ ÇED ile ilgili kurum ve kuruluşlardan görüş alınırken kendi mevzuatları kapsamındaki yetki sorumlulukları dikkate alınarak, ÇED sürecinde ilgili mecralar haricinde başka yerlerden görüş istenmesinin düzeltilmesi,
- ✓ Orman Genel Müdürlüğü'nce orman kira bedellerinin yarı yarıya indirilmesi ve küçük işletmelerde üretilen balığın pişirilip satılması ile ilgili hazırlanan yönetmeliğin bir an önce çıkarılması,
- ✓ Balık aşılarının düzgün ve doğru zamanda yapılması, bilinçsiz ilaç ve antibiyotik kullanılmaması,
- ✓ Hastalık ile ilgili çalışan enstitülerle irtibatın kesilmemesi,
- ✓ Hastalıklarla mücadele edilmesi için, Tarım ve Orman Bakanlığı'nın gerekli önlemleri alarak bölgesel balık hastalıkları ve teşhisi laboratuvarlarının kurulmasının sağlanması,
- ✓ Ölen balıklardaki hastalıkların tespiti için numunelerinin düzenli bir şekilde başta İzmir Bornova Veteriner Kontrol Enstitüsü olmak üzere laboratuvarlara gönderilmesi, tavsiye edilmiştir.

8. Su Ürünleri Yetiştiriciliği Çalıştayı'na başta Tarım ve Orman Bakanımız Sayın Dr. Bekir Pakdemirli ile Antalya Valisi, Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürü, Gıda ve Kontrol Genel Müdürü, Personel Genel Müdürü, Orman Genel Müdürü olmak üzere,

- Su Ürünleri Yetiştiricileri Üretici Merkez Birliği; 12
- Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü; 19
- Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü; 7
- Tarım Reformu Genel Müdürlüğü; 2
- Orman Genel Müdürlüğü; 13
- Devlet Su İşleri; 4
- Strateji Geliştirme Başkanlığı; 3
- AB ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü; 2
- Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü; 4
- Tarım ve Orman Bakanlığı Enstitüleri; 26
- Çevre ve Şehircilik Bakanlığı; 10
- Hazine ve Maliye Bakanlığı; 1
- Kültür ve Turizm Bakanlığı; 1
- Tarım ve Orman Müdürlükleri; 286
- Üniversiteler; 29
- Su Ürünleri Yetiştirici Üretici Birlikleri; 33
- Misafirler; 20
- Chef Mehmet Yalçinkaya ve Ekibi; 11
- Basın; 22
- Özel Sektör (üretici, işletmeci, yemci, tedarikçi, işlemeci, pazarlamacı); 530

olmak üzere 1000 kişinin üzerinde katılım sağlanmıştır.



8. SU ÜRÜNLERİ YETİŞTİRİCİLİĞİ ÇALIŞTAY PROGRAMI

**26 - 29 Şubat 2020
ANTALYA**

8. SU ÜRÜNLERİ YETİŞTİRİCİLİĞİ ÇALIŞTAY PROGRAMI

Toplantı Yeri	Titanic Mardan Palace Lara / Antalya
Toplantı Tarihi	26 – 29 Şubat 2020
Otele Giriş	26 Şubat, Çarşamba
Otelden Ayrılış	29 Şubat, Cumartesi
OTELE KAYIT	
26 – 27 Şubat 2019	
BİRİNCİ GÜN (27 ŞUBAT PERŞEMBE 2020)	
10:00 – 11:30	Açılış (Sığılma ve Sağlık Masası, Sincirliyon Gösterisi) Açılış Konuşmaları FARUK ÇOKKUN (Su Ürünleri Yetiştiricileri Üretici Merkez Birliği Başkanı) Dr. M. Alihan ATALAY (Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürü) Dr. Bekir PAKDEMİRLİ (Türüm ve Orman Bakanı) Toplu Fotoğraf Çekimi
11:30 – 12:00	Öğle Yemeği Arası
12:30 – 14:00	
14:00 – 15:00	LOTURUM - SU ÜRÜNLERİNE GENEL BAKIŞ (Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdür Yardımcısı)
14:00 – 14:15	Türkiye'de Su Ürünleri Yetiştiriciliğinin Durumu - ÖZGERİM MALTAŞ (Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğün Yetiştiricilik Daire Başkanlığı)
14:15 – 14:30	Balık Sağlığında Uygulanacak Prosedürler - BAYRAM SERTKAYA (Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü - Hayvan Sağlığı ve Karantina Daire Başkanlığı)
14:30 – 14:45	Denizlerde Balıkçılık Gözetimi Balık Çiftliklerinin Çevresel Yönetim Sistemleri HARUN HANCIÖZ (Çevre ve Şehircilik Bakanlığı - Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü)
14:45 – 15:00	Yetiştiricilikler Suların Tahsis ve Kullanımı - İSMAIL KÜÇÜK (DSİ Etil, Planlama ve Tahsisler Dairesi Başkanlığı)
15:00 – 15:30	Kahve Arası
15:30 – 17:50	İLOTURUM - SU ÜRÜNLERİNE GENEL BAKIŞ (SUYMERBİR Yönetim Kurulu Üyesi)
15:30 – 15:50	Biyoaklılık Tür Çeşitliliği ve Kapalı Devre Sistemleri KRISTINE ALBRECHTSEN (AKUMAKS - DANİMARKA) - Türkiye Çevre
15:50 – 16:10	Triploid Yumurta ve Genetik Çalışmalar LEANDRO FERNANDEZ (AKUMAKS - İSPANYA) - Türkiye Çevre
16:10 – 16:30	Amme Balıklar ve Akut Akutlarda Elektronik Markalama, Genetik ARMANDO PICCINI (AKUMAKS - İTALYA) - Türkiye Çevre
16:30 – 16:50	Büyük Akışkanlı, Trüvölde Yumurta ve Akışkanlı Üretim ROBERT BLOK - TROUTLOGGE - Türkiye Çevre
16:50 – 17:10	Devir Balık ve Akışkanlı Yemlemede, Yag Kullanım Optimizasyonu MARIE-FRANÇOISE - NUTRIAD - Türkiye Çevre
17:10 – 17:30	Su Ürünleri Yetiştiriciliğinde Gelsinlik Üretim Yöntemi: Kapalı Devre Sistemleri BORGE SORAAKS - SCALFO - Türkiye Çevre
17:30 – 17:50	Üretim Arızaları, Stüdyo/Şehirli Sağlık ve Kapalı Sistem Üretim Teknolojisi Prof. JESSE A. CHAPPELL - Auburn Üniversitesi (ABD) - Türkiye Çevre

10:00 – 11:00	İKİNCİ GÜN (28 ŞUBAT CUMA 2020) İLOTURUM Oturum Başkanı: HAKAN ACAR (SUYMERBİR Yönetim Kurulu Üyesi)
10:00 – 10:20	Su Ürünleri Yetiştiriciliğinde İhtilafın Faydaları – Doç. Dr. TULİN ARSLAN (Mugla Sırt Kocman Üniversitesi - Su Ürünleri Fakültesi)
10:20 – 10:40	Su Ürünleri Yetiştiriciliğinde Kapsayıcı Hostatlar Doç. Dr. AĞUŞ KAFİ ÖZKAR (Çukurova Üniversitesi - Su Ürünleri Fakültesi)
10:40 – 11:00	Yetiştiricilikte Akutopik Uygulanabilir – Doç. Dr. TÜRKER BOĞUR (Aydın Üniversitesi - Su Ürünleri Fakültesi)
11:00 – 11:20	Kahve Arası

11:20 – 12:20	İLOTURUM Oturum Başkanı: MEHMET NURİ YILMAZ (Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdür Yardımcısı)
11:20 – 11:40	Su Ürünleri Ekonomisi – Prof. Dr. ERDOĞAN GÜNEŞ (Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi – Tarım Ekonomisi Bölümü)
11:40 – 12:00	Ekonomi ve Dış Ticaret – SINAN KIZILTAŞ (Türkiye Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller Sektör Kurulu)
12:00 – 12:20	Müde Yetiştiriciliği Yıllık Yeterim Seçiminde Dikkat Edilecek Faktörler Doç. Dr. M. YEMİN ÇELİK – Sınoç Üniversitesi Su Ürünleri Fakültesi
12:20 – 14:30	Öğle Yemeği Arası

(28 ŞUBAT CUMA 2020) DEĞERLENDİRME VE PANEL (14:30 – 18:30)

Oturum Başkanı: Dr. M. Alihan ATALAY (Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürü)

- Genel Müdür Yard.
- Daire Başkanı
- Merkez Birlik Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı
- Gıda Kontrol Genel Müdürlüğü Temsilcisi
- Tarım Reformu Genel Müdürlüğü Temsilcisi
- DSİ Temsilcisi
- Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Temsilcisi
- Gıda Kontrol Genel Müdürlüğü Temsilcisi
- Gıda Kontrol ve Laboratuvarlar Daire Başkanlığı Temsilcisi
- Kültür ve Turizm Bakanlığı Temsilcisi

Paneller Konu Başlıkları: Ülkemizde su ürünleri sektöründe yapılanmış generikler ve diğer önemli konularda ilgili (sektörün genel sorunları) üreticilere ve herkeşe açık soru-cevap şeklinde yapılacaktır.

STANT AÇAN FİRMALAR

FİRMA	KONTAKT KİŞİ	MAİL ADRESİ	TELEFON
Akuamaks Su Ürünleri Denizcilik Medikal Tarım İth. İhr. İmlt. Tek. Hiz.	Serdar YILDIRIM Hayat BAYRI	info@akuamaks.com hayat@akuamaks.com	0 312 448 09 71
Akva Group Kültür Balıkçılığı Ekipmanları Ltd. Şti.	Alper DEMİRCAN	ademircan@akvagroup.com	0 252 374 64 34
Akvaplast Plastik ve Denizcilik A.Ş.	Güner GALİPOĞLU	info@akvaplast.com.tr	0 232 478 02 88
Alfa Laval Makine San. Tic. Ltd. Şti.	Semih GEZGİN	semih.gezgin@alfalaval.com	0 216 999 62 52
Avrasya Fuarçılık – Eurasia Trade Fairs	Selin AKDOĞAN	selin@eurasiafairs.com	0 212 347 10 54
Aqua Life Of Turkey	Kemal Cem PÜLTEN	kemalcempulten@hotmail.com	0 232 435 36 00
Çakır Balıkçılık Malz. San. Ve Tic. Ltd. Şti.	Ertuğrul ÇAKIR	info@cakir-fishing.com	0 252 527 21 96
Fer Incubators – Alabalık Kuluçka Dolapları	Mustafa KEVSEROĞLU	sales@fer.com.tr	0 352 322 13 93
Fet Elektronik San. Ve Tic. Ltd. Şti.	Şener SERİN	sener@fetelektronik.com.tr	0 332 350 49 16
HY Mavi Yem Gıda San. Tic. Ltd. Şti.	Hüseyin YILDIRIM	muglaalabalik@hotmail.com	0 533 396 24 70
JUMO Ölçü Sistemleri ve Otomasyon San. ve Tic. Ltd. Şti.	Volkan TURAN	volkan.turan@jumo.net	0 216 645 52 00
Kaptan Çelik Halat San. Ve Tic. A.Ş.	Mert ERBAHAR	merterbahar@kaptancelik.com	0 262 658 05 87
Lenta Marine Underwater Solutions	Özkan EFEOĞLU	info@lentamarine.com	0 543 912 23 32
Nutriad Yem Katkı Mad. San. Tic. A.Ş.	Serhat İNEGÖL	s.inegol@nutriad.com.tr	0 224 441 69 49
ScaleAQ	Ertuğrul GÜNDOĞDU	ertugrul.gundogdu@steinsvik.no	0 532 224 86 87

8. SU ÜRÜNLERİ YETİŞTİRİCİLİĞİ ÇALIŞTAYI SPONSOR LİSTESİ

- EGE İHRACATÇI BİRLİKLERİ
- GÜMÜŞDOĞA SU ÜRÜNLERİ ÜRETİM İHR. VE İTH. A.Ş.
- KILIÇ DENİZ ÜRÜNLERİ ÜRETİMİ İHR. İTH. VE TİC. A.Ş.
- SAMSUN VE SİNOP İLLERİ SU ÜRÜNLERİ YETİŞTİRİCİLERİ ÜRETİCİ BİRLİĞİ
- KAYSERİ İÇ SU ÜRÜNLERİ YETİŞTİRİCİLERİ ÜRETİCİ BİRLİĞİ
- KIZILIRMAK SU ÜRÜNLERİ SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ. – DEMİRCİOĞLU
- KUZEY SU ÜRÜNLERİ
- NOORDZEE SU ÜRÜNLERİ İHR. SAN. VE TİC. A.Ş.
- NUTRIAD
- ÖNDER SU ÜRÜNLERİ
- ÖZPEKLER SU ÜRÜNLERİ LTD. ŞTİ.
- SÜRSAN SU ÜRÜNLERİ SAN. VE TİC. A.Ş.
- TROUTLODGE
- ZİRAAT BANKASI
- 2A ÖZEL EĞİTİM DANIŞMA
- AGROMEY GIDA VE YEM SANAYİ TİC. A.Ş.
- AKVAPLAST PLASTİK VE DENİZCİLİK SAN. VE TİC. A.Ş.
- AKVA GROUP KÜLTÜR BALIKÇILIĞI EKİPMANLARI LTD. ŞTİ.
- ALFA LAVAL MAKİNE SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.
- DEFNE TUR SU ÜRÜNLERİ ÜRETİM İTH. İHR. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.
- DERSU ALABALIK ÜRETİM TURİZM TİC. SAN. LTD. ŞTİ.
- GÖKÇE SU ÜRÜNLERİ
- HATKO SU ÜRÜNLERİ
- HF SU ÜRÜNLERİ ÜRETİM TİC. LTD. ŞTİ.
- JUMO ÖLÇÜ SİSTEMLERİ VE OTOMASYON SAN. LTD. ŞTİ.
- KAPTAN ÇELİK HALAT SAN. VE TİC. A.Ş.
- KARSOM SU ÜRÜNLERİ TİC. LTD. ŞTİ.
- NORMFEED SU ÜRÜNLERİ YEM SAN. TİC. A.Ş.
- TÜRKAYLAR ALABALIK SU ÜRÜNLERİ NAKLİYE MOB. TUR. İNŞ. ÜRET. PAZ. İTH. İHR. SAN. TİC. LTD. ŞTİ.
- YAVUZLAR SU ÜRÜNLERİ
- BODRUM VE MİLAS SU ÜRÜNLERİ YETİŞTİRİCİLERİ VE ÜRETİCİLERİ BİRLİĞİ
- ABALIOĞLU SU ÜRÜNLERİ – LEZİTA BALIK A.Ş.
- ÇAKIR BALIKÇILIK MALZ. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.
- KÜTAHYA İÇ SU ÜRÜNLERİ YETİŞTİRİCİLERİ ÜRETİCİ BİRLİĞİ
- AKUAMAKS SU ÜRÜNLERİ
- MİSYA SU ÜRÜNLERİ A.Ş.
- SCALEAQ
- KANYON VETERİNER ECZA DEPOSU İLAÇ SANAYİ VE İTH. İHR. TİC. LTD. ŞTİ.
- AIR LIQUIDE GAZ SAN. VE TİC. A.Ş.
- EGE BALIK AĞLARI GIDA NAKLİYE SAN. TİC. LTD. ŞTİ.
- FER İNŞAAT VE İNŞAAT MALZEMELERİ MAK. MET. SAN. TİC. LTD. ŞTİ.
- MAVİ YEM
- MİLAS İÇ SU ÜRÜNLERİ YETİŞTİRİCİLERİ ÜRETİCİ BİRLİĞİ
- FET ELEKTRONİK SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.

SPONSORLARIMIZ



KAYSERİ İÇ SU ÜRÜNLERİ
YETİŞTİRİCİLERİ ÜRETİCİ
BİRLİĞİ



SPONSORLARIMIZ



SPONSORLARIMIZ

SCALE AQ

Kanyon



Air Liquide



MaviYem





8. SU ÜRÜNLERİ YETİŞTİRİCİLİĞİ ÇALIŞTAYI
26-29 ŞUBAT 2020 ANTALYA

















